

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 23^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ 15-30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1909 | ΑΡΙΘΜΟΣ 970

ΕΜΠΡΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΕΚΡΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

Δὲν σὲ εἶχα ἰδεῖ ἀπὸ τὰ μακραινὰ παιδικὰ μου χρόνια, οὔτε μὲ ἔνδυμα ἐπίσημον, οὔτε μὲ ἄσπρο λαίμοδέτην καὶ μὲ ἄσπρα χειρόκτια. Καὶ μοῦ ἐφάνης ὑπὸ τὴν φωτοστεφάνην τῶν δεημένων σου μαλλιών, μὲ τὸ λευκὸν σὰν ἀπὸ φίλιδιο μέτωπον, μέσα εἰς τὸν ἤρεμον ὕπνον τοῦ θανάτου, σὰν ἕνας παλαιστής, ποῦ ἀπὸ νέος ἠγωνίζετο εἰς ἕνα ἀτελεύτητον καὶ φοβερὸν ἀγῶνα καὶ ἐπερίμενε τὸν θάνατον διὰ νὰ στολισθῇ, νὰ γίνῃ ὠραῖος καὶ νὰ ἀναπαυθῇ.

Καὶ μοῦ ἐφάνης τὴν στιγμὴν αὐτὴν τῆς ἠσυχίας δι' ἐσέ, τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης τοῦ ἀποχωρισμοῦ δι' ἡμᾶς ὅ,τι ἦσαν, ὅ,τι ὑπῆρξες πραγματικῶς εἰς ὄλην σου τὴν ζωὴν. Ὁ παλαιστῆς τοῦ φοβεροῦ ἀγῶνος, ποῦ δὲν περιμένει οὔτε δόξαν, οὔτε θριάμβους, οὔτε πλοῦτη, οὔτε τιμᾶς, ποῦ δὲν ἐδοκίμασε χαρὰν, οὔτε ἀπώλυσιν, οὔτε εὐμάθειαν. Ὁ παλαιστῆς ποῦ νέος, νεώτατος, εἰς μίαν ἐπανάστασιν τῆς αἱματοκυλισμένης πατρίδος του, εἶδε νὰ καταρρέῃ ὁ πλοῦτός του, νὰ καταστρέφεται τὸ στάδιόν του, χωρὶς τοῦλάχιστον ἰδῆ ἰδανικὸν τῆς ἐλευθερίας, εἰς τὸν βωμὸν τῆς ὁποίας εἶχε θυσιάσει ὅλα αὐτὰ, νὰ ἀνατείλῃ διὰ τὴν νῆσον τὴν ἔνδοξον, τὴν ἠρωτικὴν του πατρίδα.

Μικρά, νήπιον ἀκόμη, ἠσθάνθην ὄλην τὴν πικρίαν τοῦ ἰδικοῦ σου ἐκπατρισμοῦ, ὄλην τὴν ἀγωνίαν μιᾶς ζωῆς, ἡ ὁποία ἤρχιζε βαρεῖα, τραγική, μὲ τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην κατεστραμμένοι οικονομικῶς, πληγωμένοι εἰς τὰ ὠραιότερά των ἰδανικά, καὶ οἱ ὅποιοι μεθ' ὅλας τὰς ἐναντιότητας τῆς τύχης ἐννοοῦν νὰ παλαίσουν καὶ νὰ νικήσουν.

Καὶ δὲν ἐνίκησες, οὔτε ὅταν μᾶς ἐγκατέλειπες παιδάκια νήπια καὶ βρέφη διὰ νὰ κατέλθης εἰς τὴν πατρίδα σου καὶ νὰ ἀγωνισθῆς δι' αὐτήν, οὔτε ὅταν ἀπογοητευμένος ἐπέστρεφες, διὰ νὰ ἀποδοθῆς εἰς τὸν τρομερώτερον ἀγῶνα τῆς ἀνευ μέσων ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεώς μας.

Ὑπερήφανος, ὡς εἶναι ὅλοι ὅσοι ἀνέπνευσαν τὸν ὠραῖον ἀέρα τῶν ἐλευθέρων βουνῶν τῆς Ἰθῆς, δὲν ἐπεδίωξες προστασίας, δὲν ἐζήτησες συνδρομᾶς, δὲν ἐπεκαλέσθης κανενὸς ἰσχυροῦ τὴν ἀντίληψιν, διὰ νὰ φέρῃς εἰς πέρας τὸν μεγάλον ἀγῶνα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν παιδιῶν. Ὅλη σου ἡ φιλοδοξία, ὅλα σου τὰ ὄνειρα καὶ οἱ πόθοι εἶχαν συγκεντρωθῆ εἰς τὸ ὄνειρον αὐτό. Ἐγὼ σοῦ εἶμαι ἡ περισσότερον εὐγνώμων, διότι εἰς ἐμὲ εἶχε στραφῆ, εἰς ἡμέρας ἰδίως κρισίμου, ἡ μεγάλη σου ἀνταπάρρησις καὶ στοργή. Κανὲν σχολεῖον δὲν ἦτο ἀρκετὰ καλὸν καὶ κανεὶς καθηγητῆς ἀρκετὰ τέλειος, διὰ νὰ μορφώσῃ τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ἐστερεῖσο σὺ διὰ νὰ πληρώνης ἀδρότατα δίδακτρα καὶ παρηκολούθεις μὲ τὴν

ἀπλότητα τῆς μεγάλης σου καρδιάς κάθε πτερυγίσμα τῆς παιδικῆς φαντασίας μου, κάθε λάμπριν φωτεινὴν τοῦ πνεύματός μου.

Σὺ, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν νεότητά σου εἶχες τὸ τραγὸν τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν σιδηρᾶν θέλησιν καὶ τὸν ὑπερήφανον χαρακτήρα, σὺ ὁ ὁποῖος τόσον σπάνιον εἶχες τὸ μειδιάμα καὶ τόσον βαθειὰ εἰς τὴν ψυχὴν σου κρυμμένην κάθε ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, σὺ ἐν τούτοις δὲν ἔκρυπτες τὴν χαρὰν σου διὰ τὰς σχολικὰς προόδους τῶν παιδιῶν σου. Ἄν εἰξευρες τί κωμικὰ ἦσαν αἱ προδοί μας, ἐκεῖται, — ἀποστηθίσαις ἀτελείωτοι—θὰ μᾶς ἔκλαιες ἀπὸ λύπην.

Ὀλιγόλογος καὶ πειθαρχικὸς ὅπως ἦσουν, μόνον μὲ τὰ παιδιά σου τὰ ἐξαιρετικῶς φίλεργα ἐγένεσο ὁμιλητικὸς καὶ εὐπροσέγγος, διότι ἠσθάνεσο ὅτι κάθε λόγο σου ἦτο μάθημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον πολλὰ εἶχαν νὰ ὠφεληθοῦν.

Ὅταν ἐμεγάλωσα καὶ ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι τί συνέβαινε καὶ ἀντελήφθην ποῖαι μυστικαὶ θυσίαι ἐγίνοντο γύρω μου, ἔλαβα σὲ ὡς παράδειγμα διὰ νὰ γίνω ἰσχυρὰ καὶ ἀκούραστη καὶ νὰ σὲ βοηθῆσω εἰς τὸν ἀγῶνα ποῦ ἐπάλαιες καὶ νὰ σὲ ἀνακουφίσω εἰς τὰ μεγάλα σου πατρικὰ καθήκοντα. Τὸ σχολεῖον σου τῆς ἐργασίας καὶ ἐπιμονῆς ἔγεινεν ὁ καλλίτερός μου διδάσκαλος. Ὁ χαρακτήρ σου ὁ σιδηροῦς, ὁ χαλύβδινος ἐτόνωσε τὸν ἰδικόν μου. Τὴν ζωὴν ἔμαθα ἀπὸ ἐσὲ νὰ ἀντιμετωπίζω, ὄχι ὡς πεδίον χαρᾶς καὶ ἀπολαύσεως, ἀλλὰ ὡς στάδιον καθήκοντος καὶ ἐργασίας. Ἐἶνε μεγάλη καὶ ὠραία ἡ κληρονομία αὐτή. Μεγαλειτέρα ἀπὸ κάθε πλούτον καὶ κάθε δόξαν καὶ κάθε εὐγένειαν. Διότι εἶναι ἡ ἀτελείωτος πηγὴ τῆς ἀληθινῆς εὐγενείας, συχνὰ καὶ τοῦ πλούτου καὶ τῆς δόξης καὶ τῆς χαρᾶς.

Ἴσως εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου, ἠσθάνθης καὶ σὺ, ἀγαπημένε μου νεκρέ, τὴν χαρὰν αὐτήν. Ἴσως ὅταν μᾶς ἔβλεπες γύρω σου, τὰ παιδιά σου ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἐφωδιασμένους μὲ τὴν εὐγένειαν αὐτὴν τῆς ἐργασίας, νὰ ἠσθάνθης τὴν χαρὰν ὅτι ὑπῆρξες ὁ ἰσχυρὸς ἐργάτης τῆς προόδου μας.

Ἴσως γι' αὐτὸ ἀφήκες τὴν ζωὴν αὐτὴν μὲ τόσην ἠρεμίαν, καὶ ἔγεινες καὶ πάλιν ὠραῖος καὶ γαλήνιος, καὶ μᾶς ἀφήκες μέσα εἰς τὰ λουλούδια τοῦ θανάτου τὴν ἀνάμνησιν τὴν γλυκερᾶν τῆς ὠραίας σου καὶ εὐγενικῆς ζωῆς.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΚΟΥΣΑΜΕΝ ἐν ἐκτάσει τί εἶπεν ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν εἰς τὸν φιλοξενούμενον του Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Φώτιον. Ἀλλὰ δὲν ἠκούσαμεν, διότι κανεὶς δὲν ἐφρόντισε νὰ τὸ γράψῃ, τί εἶπε καὶ πῶς ὠμίλησεν ὁ Πατριάρχης πρὸς τοὺς ὑποδεχθέντας αὐτόν.

Καὶ θὰ ἦτο μία ἀπὸ τὰς σπανίας ἀπολαύσεις τοῦ πνεύματος ἡ ὁμιλία τοῦ Φωτίου, τοῦ μόνου ἴσως ἱερωμένου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χρυσόστομου, ὁ ὁποῖος νὰ δικαιούται εἰς τὸν τίτλον ἐκείνου

Τὸν ἤκουσα καὶ τὸν εἶδα διὰ πρώτην φοράν εἰς τὰ ἐγκαίρια τοῦ Μπενακείου Συσσιτίου εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Εἶχεν ὁμιλήσει ὁ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος μίαν τυπικὴν ὁμιλίαν ἀπὸ τὰς συνήθειαι εἰς τὰς τελετὰς αὐτάς. Ἐξῆρε τὸ ἔργον, ἐπήνεσε τοὺς ἰδρυτὰς καὶ ἐχειροκροτήθη. Ὁ κ. Σκωτίδης δὲν εἶναι τυχαῖος ρήτωρ, καὶ ἡμῶν ἐτοίμη νὰ τὸν συγχαρῶ καὶ ἐγώ, ὅταν ὁ Φώτιος πελώριος, μεγαλοπρεπής, πληρῶν τὴν αἴθουσαν καὶ ὡς παράστημα καὶ ὡς φωνὴ καὶ ὡς ἐγλωττία μὲ ἐσταμάτησεν εἰς τὴν θέσιν μου.

Δὲν ἐνθυμούμαι πλέον τί εἶπεν. Ἐνθυμούμαι μόνον ὅτι οὐδέποτε πρὸ αὐτοῦ οὔτε μετ' αὐτόν ἤκουσα τοιοῦτον ρήτορα, ὅτι κάθε φράσις του ἦτο καὶ μία ἰδέα, κάθε λέξις του καὶ μία εἰκὼν. Ἡ φωνὴ του ἠχηρὰ φωνὴ βαρυτόνου, φωνὴ ποῦ ἐχρωματίζετο ὡς ἄσμα καὶ ποῦ ἠκούετο ὡς μουσικὴ, ἐσκόρπιζε μέσα εἰς τὴν ἀπέραντον, τὴν μυρτοστολισμένην αἴθουσαν τοιαύτην ἁρμονίαν ῥητορικῶν λόγων, ὥστε νὰ κρατῆ ὅλους ὅσοι τὸν ἤκουαν ὑπὸ ἀληθινὴν γοητείαν.

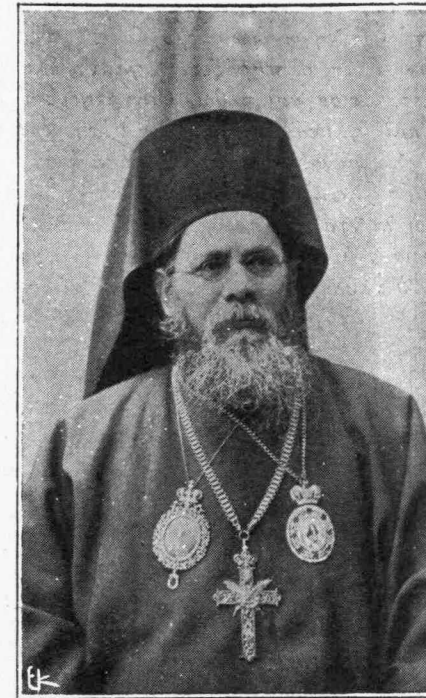
Ὅ,τι εἶπε δὲν ἦτο ὅ τι λέγεται συνήθως εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἦτο κάτι νέον, πρωτότυπον, ποῦ ἐπήγαγε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν καρδιά, ποῦ ἐδέσμευε τὴν προσοχὴν, ποῦ ἐκεντούσε τὴν σκέψιν. Καὶ ὅταν ἐτελείωσεν, ἔφυγα μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἂν ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶχαν τοιοῦτους θρησκευτικὸς ἀρχηγούς, τὸ γόητρον τῆς θρησκείας θὰ ἦτο ἄλλο καὶ ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν σημερινὴν μας ζωὴν ἐντελῶς διάφορος.

Τὸν ἐπισκέφθην δύο ἡμέρας πρὶν νὰ φύγω. Ἐπερίμενα νὰ τὸν εὕρω ἐγκατεστημένον εἰς μεγαλοπρεπὲς μέγαρον, ἀντάξιον τῆς θέσεώς του καὶ μέσα εἰς αἴθουσαν, ἡ ὁποία θὰ ἐνθύμιζε τὴν Βυζαντινὴν μεγαλοπρέπειαν. Τὸ Πατριαρχεῖον εἶναι ἓνα παλαιόν, ὑποθέτω, μοναστήρι, μὲ κε-

Καὶ ἀκριβῶς δι' αὐτὸ ὁ Φώτιος ἔχει καὶ τοὺς ἐχθρούς του, φυσικὰ ἀπὸ τὰς τάξεις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι παρασύρονται ἀπὸ τὸν ταρτουφισμόν καὶ τὴν ὑποκρισίαν τῶν ἄλλων. Λατρεύεται ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀνεπτυγμένους ἀνθρώπους καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς Ἀλεξανδρινούς, οἱ ὁποῖοι καὶ δικαίως ὑπερηφανεύονται διὰ τὸν θρησκευτικὸν ἀρχηγόν των.

Φεύγουσα ἐτόλμησα νὰ ἐκφράσω τὴν ἐκπληξίν μου, πῶς μία κοιότης τόσον πλουσία καὶ τόσον γενναία ἀνέχεται τὴν πενιχρότητα αὐτὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πατριαρχείου. Ἡ ἀπάντησις ὑπῆρξε χαρακτηριστικὴ. Ἦν εὐσέβειαν τῆς κοιότητος θὰ τὴν ἀπαντήσετε εἰς τὰ μέγαρα τῶν σχολείων καὶ τῶν ἀσύλων καὶ τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν θαυμασίων εὐαγῶν ἰδρυμάτων καὶ ὄχι εἰς τὰ οἰκήματα τῶν ἱερωμένων της. Πολυτέλεια ἰδικὴ μας καὶ χαρὰ καὶ πλοῦτος ἀρμόζων εἰς τὴν θρησκευτικὴν μας θέσιν εἶναι ἡ ἀγάπη ποιμνίου τόσον πατριωτικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐργαζομένου καὶ τόσον μεγαλοπρεπῶς ἀντιπροσωπεύοντος τὸν Ἑλληνισμόν μεταξὺ τῶν ξένων.

K. HARREN

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΦΩΤΙΟΣ

λιὰ ἀραδιασμένα τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον τῶν Ἑλληνικῶν μοναστηριῶν. Ἐνα ἀπὸ τὰ κελιά αὐτὰ εἶναι ἡ αἴθουσα τῆς ἀναμονῆς καὶ ἄλλο τὸ γραφεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον δέχεται. Ἡσθάνομην κάποιαν συγκίνησιν καὶ τὸν ἐφαναζόμενον ὑπερήφανον, εἶδος Πάπα, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου ὅλοι προσέρχονται ταπεινοὶ καὶ δειλοί, μὲ τὰ βλέμματα χαμηλὰ καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ἄλλ' ἡ δειλία μου ἐξητήμισθη ἔμπρὸς εἰς τὴν ἀρχοντικὴν ἀβρότητα καὶ τὴν πατρικὴν καλωσύνην τοῦ ἀνδρός. Τίποτε τὸ ἰησοῦτικόν, τὸ σχολαστικόν, τὸ τυπικόν. Ὁ μέγας ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας ἦτο συγχρόνως καὶ μέγας κύριος αἰθούσης, πνευματώδης ὁμιλητὴς, ἐνήμερος εἰς κάθε ζήτημα, ὁμιλῶν περὶ Τέχνης ὡς καλλιτέχνης, περὶ ποιήσεως ὡς ποιητὴς καὶ περὶ πραγμάτων κοσμικῶν ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

Ἐπάνω εἰς τὸ γραφεῖον του ἓνας Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους, μικρὰ μαρμαρίνη προτομή, ἐχαρακτήριζεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὸν ἱεράρχην. Ἦτο τὸ μόνον στόλισμα τοῦ γραφείου του τοῦ πενιχροῦ καὶ πτωχικοῦ ὡς γραφείου ἱεροδιακόνου. Μόνον ἓνας καλλιτέχνης χριστιανὸς ἤμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ τόσον τέλειος ἱεράρχης. Τί θὰ ἦτο ἡ θρησκεία μας χωρὶς τὸν ποιητὴν Παῦλον καὶ τοὺς πρώτους χριστιανούς, τῶν ὁποίων αἱ ψυχαι εἶχαν λουστῆ εἰς τὸ λουτρὸν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου.

SWINBURNE

A'.

ΑΠΟ ΤΑ παλιὰ τὰ χρόνια θέμ' ἀπὸ τὰ γαπητότερα τοῦ ποιητῆ, ὁ ποιητὴς. Μετ' ἄλλους καὶ ῥυθμούς λογιῆς οἱ Ὀράτιοι δοξολογοῦν, ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἔρωτα κι' ἀπὸ τὴν ἰδέαν μαζί μὲ κείνα, καὶ συχνὰ πυκνὰ, μεγαλοφώνωτερ' ἀπὸ κείνα, τοὺς Βιργίλιους. Ὁ ποιητὴς—ἠρώας. Συχνὰ πυκνὰ βωμούς τοῦ σταίνει καὶ τὸ θυμίαμα τῆς λατρείας τοῦ καίει κι ὁ Swinburne. Τὸ θέλει κι αὐτὸ ὁ λυρισμός. Ἐνας τρόπος νὰ ὑψώνης τὸ ἴδιο σου τὸ ἐγὼ μὲ τὸν ἔπαινον τοῦ ἀδελφοῦ σου. Σὰν ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ σὰν ἀπὸ τὰ ποτάμια ἐμπνέεται κι ὁ ἄγγελος μας ἀπὸ τοὺς ἰσοτίμους του. Στέκεται μπροστά τους μὲ κάτι ποῦ εἶναι πιὸ πολὺ ἀπὸ ἐνθουσιασμός, μὲ καημό. Οἱ ψάλτες ποῦ ψέλνει τοῦ εἶναι λιγάκι σὰν τὶς ἀμαρτωλῆς ἠρώϊσες τοῦ πάθους ποῦ τότε λαβώνουν, σὰν τὶς Κλεοπάτραις καὶ σὰν τὶς Ἀολιβαμάχ. Οἱ μεγάλοι ἐρωτοχτυπημένοι τοῦ ρυθμοῦ καὶ τοῦ στίχου. Νὰ ὁ Θεόφιλος Γωτιέ. Δὲν κουράζεται νὰ προσφέρῃ λογιῆς τὰ λουλούδια τῆς φαντασίας του στὸν, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, ζωγράφου ποιητῆ τῆς χαρᾶς ἀπὸ τὴν πλαστικὴ

ὄμορφαδα καὶ τοῦ μεθυσιοῦ ἀπὸ τῆ σάρκα, στὸν ὑπομονετικὸ τεχνίτη ποὺ σμαλτῶνει τὰ τραγούδια καὶ τὰ σκαλίζει σὰ δαχτυλιδόπετρες, στὸ μυθιστοριογράφο τῆς γυμνότατης «Δεσποινίδας Ντεμωπέν» στίχους σὲ ὅλα τὰ εἶδη, ἐπιγράμματα, σοννέτα καὶ διθύραμβους, σὲ ὅλες τὶς γλώσσες, ἑλληνικούς, λατινικούς, βρετανικούς, γαλατικούς, «Σωστὰ τὸν εἶπανε οἱ Χάριτες τὸν ἄνθρωπο τοῦτο ἀγαπημένο τῶν θεῶν, καὶ πῶς πολὺ τοῦ θεοῦ τοῦ Λύκιου». Νά, ὁ **Victor Hugo**. Πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ τὸ μαθητὴ του τὸ Γιωτιέ, μὰ κ' ἔτσι μὲ ζωηρὰ σημάδια ποὺ δείχνουν πὼς εἶναι πατέρας ἐκείνου, ὁ ἀριστοτέλης ποὺ ὑλικοποιεῖ τὸν ἄυλο τὸ στίχο, ὁ τραγουδιστῆς προφήτης ποὺ μεθ' ὅχι μὲ τὴν οὐσία, μὰ μὲ τὴν ὄμορφιά τῆ ρυθμοπλαστική, μὲ τὴν ἐκφραστικὴ δύναμη τῆς προφητείας του, ὅχι τόσο μὲ τὸ λόγο, ἔσο μὲ τὴ λέξη. Σημάδια ἀρκετὰ γιὰ νὰ κάνουνε τὸ *Swinburne* λατρευτὴ καὶ ὑμνητὴ τοῦ ἀρχιμάστορα. «Γὰ μάτια καὶ ταῦτιά τῶν ἀνθρώπων ὅλων ζεσταθῆκανε καὶ τὰ μάγουλα φλογιστήκανε καὶ τὰ μάτια ξανάψαν ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ τραγούδια σου ποὺ γαργαλίζουνε τὴν αἴσθησή σου πρὸς τὸ πέφτουμε πῶς γλυκά κι ἀπὸ τῆ δροσιά ἢ ἀπὸ τὸ χιόνι τῆς νύχτας, ποὺ στενάζουμε καθὼς δέρνεται μέσα σὲ κάποια πλημμυρισμένη σπηλιά ἢ δυνατὴ συντριμμένη ψυχὴ ἐνὸς κυμάτου... Εἶσαι ὁ ἀρχηγός μας κι ὁ ἀφείτης· τὸ τραγούδι σου εἶναι σὰν κοφτερὸ σπαθὶ μὲ τὴ λεπίδα του μοσκοβολισμένη ἀπὸ λουλούδια...» Μὰ τίποτε δὲ μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μὲ τὸ ποίημα τοῦ χαιρετισμοῦ καὶ τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ πρὸς τὸ Βωδελαίρ». *Ave atque Vale*, καθὼς ἐπιγράφεται. Ὁ τραγουδιστῆς τῶν «Λουλουδιῶν τοῦ Κακοῦ» εἶναι κάτι σὰν ἀδερφοποιητὸς τοῦ ὑμνογράφου τοῦ «*Laus Veneris*». Μιὰν ἴδια ὁρμὴ τοὺς σέρνει πρὸς τὰ μαρτυρὰ τὰ πάθη, τοὺς γονατίζει μπροστὰ στίς κολασμένες ὄμορφιές. Ὁ γάλλος μουσόθροπος εἶναι σὰν ἕνας *Swinburne*, μὰ μετρημένος στὰ λόγια του, πλαστικός, λατινικός, ὅσο εἶναι ὁ βρετανὸς μουσοχτύπητος ἕνας *Baudelaire* ἀκράτητος, μουσικός, βιβλικός. Καὶ γι' αὐτὸ, καθὼς ἔτσι τοῦ μοιάζει, βρίσκω θαυμαστὲς στροφές παραστατικώτατες τῆς ψυχῆς καὶ τῆς τέχνης τοῦ ἀκριβοῦ του. «Εἶδες ἀδέρφι μου, τὸν παλιὸ καιρὸ ποὺ τραγουδοῦσες, μυστικὰ καὶ πόνοους δὲν τὰ εἶδανε τὰ μάτια μας· φλογερὲς ἀγάπες, ὄμορφα καὶ φαρμακερὰ μπουμπουκία λουλουδιῶν ποὺ τὰ ξεσκέπαζε ἡ δική σου μοναχὰ ἢ ματιὰ ἢ ὀξύτερη, καὶ ποὺ ἀνθούσανε νύχτα σὲ κλίμα ποὺ κανεὶς δὲν ἀναπνέει· κρυμμένος θερισμὸς ἀκόλαστον καιροῦ, ἀμορφὴ ἀμαρτία, ἡδονὴ ἀμίλητη· ἐκεῖ ποὺ παράξενα ὄνειρα σ' ἕνα τα-

ρασμένο ὑπνὸ κάνουνε καὶ κλαίνε τὰ κλεισμένα μάτια τῶν πληγωμένων ψυχῶν... Τώρα οἱ παράξενες ὥρες, οἱ παράξενες ἀγάπες, ὅλα πῆραν τέλος, ὄνειρα καὶ πόθοι, καὶ τραγούδια σκοταδερὰ καὶ γλυκά. Τάχα εὐρες θέση, ἐραστῆς ἀπάνου στὰ μεγαλόκορμα τὰ γόνατα ἢ στὰ πόδια καμιάς χλωμῆς γυγάντισσας, καθὼς ἀπὸ δῶ πέρα τῆ λαχτάρειζε τὸ ὄραμά σου, κάτου ἀπὸ τὸν ἴσκιό τοῦ τετράπλουτου ξανθοῦ κεφαλιοῦ, στὸ βαθὺ ταῦλάκι τῶν κόρφων τῆς τῶν καταπληχτικῶν, στὸ δυνατὸ κατήφορο τῶν κοιμισμένων δυνατῶνε μελῶν τῆς, κάτου ἀπὸ τὸ βάρος τῶ μαλλιών τῆς τῶν τεράστιων ποὺ κρατᾶν τὴν εὐωδιὰ καὶ τὸν ἴσκιό τῶν πευκῶνων τοῦ ἀρχαίου κόσμου;... Γιὰ σὲ κανεὶς Ὁρέστης, καμιά Ἠλέχτρα δὲν πενθεῖ. Μὰ γέρνοντας πρὸς ἐμᾶς τὶς ὑδρίες τους, γιομάτες ἀπὸ θύμησης, οἱ πῶς ὑψηλοστόχαστες Μούσες, ἐκείνες ποὺ μεστῶνουν ὅλους τοὺς αἰῶνες, κλαίνε κ' ἕνας καημὸς τῆ συγκίνησε τῆ καρδιὰ τοῦ Θεοῦ μας...» Κ' ἔστερ' ἀπὸ χρόνια, ὅταν ὁ ποιητῆς, χορτασμένος ἀπὸ τοὺς ἀποθεωτικούς του ὕμνους πρὸς τὸ σαρκικὸ μεθύσι, θὰ κάψῃ τὸ λιβάνι τῆς λατρείας του πρὸς κάποιες μεγάλες ιδέες τοῦ καιροῦ ἀπὸ τὶς εὐγενικώτερες θὰ ἀγναντέψῃ πέρα, ἀλλοῦ πέρα, ἐκείθεν ἀπὸ τὸν Ὠκεανὸ, τὸν ὁμόγλωσσο καὶ περισιότεχνο, σὰν ἐκείνος, ποιητὴ τοῦ ἀμερικανισμοῦ, σὲ κάθε τι ἀνεξάρτητο καὶ ἀνυπόταχτο κ' ἐξισωτικὸ καὶ δημοκρατικὸ καὶ πλατύτατο ποὺ μπορεῖ νὰ κλείσῃ τέτοια ιδέα, τὸν κήρυκα τῆς ἀδερφωσύνης τῶν ὅλων, σ' ἕνα ἀκράτητο πανθειστικὸ σφιχταγκάλισμα σατανάδων καὶ ἀγγέλων, τὸν κήρυκα τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐνεργείας, τὸν ἀγνὸ καὶ τὸν ἀδιάντροπο, τὸν καταργητὴ τοῦ μέτρου καὶ τὸν ἀπλωτὴ τοῦ ἐλευτέρου στίχου, ἴσαμ' ἐκεῖ ποὺ δὲν παίρνει ἄλλο, τὸν λαϊκὸ καὶ τὸν ἀλλόκοτο *Walt Whitman* «Ἦ ψυχὴ μὲ δυνατὰ φτερά καὶ μὲ προφητικὰ χεῖλη ζεστὰ κι ἀπὸ τὰ καρδιοχτύπια τοῦ τραγουδιοῦ τῆς. Παῖξε καὶ σ' ἐμᾶς τῆ μουσική σου καὶ νὰ εἶνε γιὰ μᾶς σὰν ἕνας λόγος ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴν ὀλόθερμη καρδιὰ τοῦ κόσμου, καὶ ταξιδεύει μαζί μας μὲ τὰ πανιὰ ἀπλωμένα στὰ σκοτάδια ἀπάνου, καὶ νὰ μᾶς βάλῃ φωτιὰ καθὼς θὰ τὰ κοῦμε, καὶ ἡ φλόγα του νὰ στεγνώσῃ τὰ δάκρυά μας, καὶ νὰ προστάξῃ τὸν πόλεμο νᾶλλάξῃς».

(Ἀπὸ τὸν «Νουμᾶ»)

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Γ'.

Εἰς τὰς ὁκτώ τῆς ἐσπέρας τῆς β'. τοῦ συνεδρίου ἡμέρας ὠμίλησεν ἡ κ. *Krukenberg* θέμα τῆς ἦτο «Ἡ γυνὴ ὡς δημότις». Πρῶτον ἐπέδειξε πολλὰς θέσεις τοῦ δήμου, αἱ ὁποῖαι ἀρμόζουσι περισσότερο εἰς τὸ γυναικεῖον παρὰ εἰς τὸ ἀνδρῖον φύλον: τὰς ἐπιτροπὰς, τὰς ὁποῖας διορίζει ὁ δήμος πρὸς ἐποπτεῖαν πτωχῶν, ἀρρώστων, ἐχόντων ἀνάγκην ἐργασίας, διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῆς πόλεως, διὰ τὴν ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν· καὶ ἔφερον ὡς παράδειγμα τὰς πόλεις *Baden* καὶ *Hessen*, ὅπου τὰς θέσεις αὐτὰς ἀπὸ πολλοῦ ἔδωκαν εἰς γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ἐπέτυχον πληρέστατα εἰς *Hessen* καὶ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν οἰκημάτων διὰ τὴν καθαριότητα ἔδωκαν εἰς γυναῖκας· ἡ κυρία *Else Conrad* προΐσταται τῆς θέσεως αὐτῆς τώρα. Ἡ Πρωσοσία δὲ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνει καθ' ἡμέραν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐποπτιῶν τῶν σχολείων τῆς· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἀποκινήσῃ ἡ γυνὴ τὸ ἀστικὸν τῆς δικαίωμα εἰς τὸν Δῆμον (*Bürgerrecht*). Αὐτὸ ζητοῦν αἱ Βαυαρίδες· ὅχι ψήφον, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὡς τὸ ἔχει ὁ ἀνὴρ, διότι θεωροῦν πολὺν ἀδικούμενον τὸ φύλον των, τὸ ὁποῖον πληρώνει ὅλους τοὺς φόρους, πολιτικόν, ἐκκλησιαστικόν, ἐπαγγέλματος, ἀσφαλιστικῶν ταμείων διὰ τὸ γῆρας, δι' ἀσθενείας κ τ λ. δὲν δικαιούται ὅμως νὰ ζητήσῃ λόγον τῆς διαχειρίσεως τοῦ πλοῦτος αὐτοῦ. Προκίπτει δὲ ὅτι αἱ ἐργαζόμεναι γυναῖκες πληροῦν, καὶ ἐκ τῶν χρημάτων των ἐγείρονται καθιδρύματα μορφωτικὰ διὰ τὰ ἔργα καὶ τόσα ἄλλα βοηθητικὰ μέσα, ἐνῶ αἱ κόραι των μένουσι παρηγορησόμεναι. Ζητοῦν δὲ νὰ ταῖς παραχωρηθῇ τὸ δικαίωμα, ὅπως ἕκαστος δήμος στέλλῃ ἀντιπρόσωπον εἰς τὰς συνελεύσεις τῆς Βουλῆς, τὰς γινομένας εἰς τὴν πρωτεύουσαν, νὰ στέλλῃ καὶ μίαν ἀντιπρόσωπον γυναῖκα, ἣτις θέλει παρακάθηται εἰς τὴν συνέλευσιν, διὰ νὰ ὑπερασπίσῃται τὰ δικαιώματα τοῦ φύλου τῆς, προκειμένου περὶ διαθήσεως τῶν χρημάτων διὰ τοῦτον ἢ δι' ἐκείνον τὸν σκοπὸν.

Αἱ πρότάσεις αὗται ἔγειναν, ὅχι μόνον ἐκ μέρους τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν παραδεκταί. Πρῶτος ὁ νομικὸς κ. *Döckert* καὶ μετ' αὐτὸν ὁ *Döckert* *Ohr* ὠμίλησαν σχετικῶς, καὶ συνέταξαν αἱ Κυρίαὶ τὴν αἰτησίαν των, ἣτις ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν. Οὐδεὶς ἀντεῖπεν. Εὐρίσκουν ὀρθὰς τὰς αἰτήσεις των, τόσον διὰ τὰς θέσεις ὅσον καὶ διὰ τὸ

«*Bürgerrecht*». Ἐκτὸς τούτων, ἡ δις *Freudenberg* ἔκαμε λόγον καὶ διὰ μίαν ἄλλην αἰτησίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἔγγραφον εἶχεν ἤδη συνταχθῆ, καὶ τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν ἑβδομήντα ἐννέα γυναικεῖοι σύνδεσμοι. Διὰ τοῦ ἔγγραφου τούτου ζητοῦν μίαν μεταρρυθμίαν. Ἐν ἀνδρῶννον ἐργάζεται καὶ πληρώνει, φυσικά, τοὺς φόρους· εἰς τὸ βιβλίον τῶν εἰσπράξεων φέρεται τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς μόνον. Εἰς τὸν ὀλικὸν δὲ λογαριασμὸν φαίνεται τί εἰσπράχθη ἀπὸ τὰ ἀνδρικά ὀνόματα, ἐνῶ εἰς αὐτὰ εἶνε συμνηγμένα χιλιάδες ὀνομάτων ἐργαζομένων ἐγγάμων γυναικῶν· ζητοῦν δὲ τώρα, ἰδιαίτερον νὰ γράφεται εἰς τὸ βιβλίον τῶν εἰσπράξεων τὸ ὄνομα ἐκάστου τῶν συζύγων, διὰ νὰ φαίνεται, κατὰ συνέπειαν, καὶ τὸ εἰσφερόμενον ποσὸν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς γυναικὸς εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον.

Καὶ ἡ αἴτησις αὕτη ἐνεκρίθη ὡς πολὺν δικαία, καὶ ἔληξαν αἱ ἐργασίαι τῆς δευτέρας τοῦ Συνεδρίου ἡμέρας μετὰ συγχαρητηρίων καὶ θερμοῶν εὐχῶν.

Τὴν π.μ. τῆς τρίτης τοῦ Συνεδρίου ἡμέρας ὠμίλησεν ὁ προεδρεύων τοῦ Γραφείου τῆς στατιστικῆς καὶ σύμβουλος τοῦ κράτους *Döckert* *Friedrich Zahn*· θέμα τοῦ λόγου του ἦτο «Ἡ ἐργαζομένη τῆς Βαυαρίας γυνὴ»· Ὁ δῆτωρ ἤρχισε λέγων, ὅτι σπουδαιότατον διὰ τὴν γυναικεῖαν δρᾶσιν εἶνε νὰ γνωρίζῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν. Ἐκ τῆς γνώσεως αὐτῆς γίνεται καταφανές, πόσον τὸ ἔθνος ὠφελεῖται ἐκ τῶν θηλέων ἐπηκόων του, καὶ τοῦτο εἶναι στήριγμα ἰσχυρὸν διὰ τὸν σκοπὸν τῆς Γυναικεῖας δράσεως, καθὼς ἀπτόν ἐχέγγυον τῆς συμμετοχῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον.

Ἐκ τῆς τελευταίας στατιστικῆς λέγει, ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τοῦ βασιλείου ἀνήρχετο εἰς 6 ἑκατομμύρια καὶ 600 χιλιάδας· ἐκ τούτων 3 ἑκατομμύρια καὶ 400 χιλιάδες γυναῖκες. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τῶν γυναικῶν τὸ $\frac{1}{3}$ εἶνε κάτω τῶν 16 χρόνων καὶ τὰ $\frac{2}{3}$ ἄνω τῶν 16. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ὀλιγώτεροι τοῦ ἡμίσεος εἶνε νυμφευμένοι, ζῶσαι μετὰ τῶν ἀνδρῶν των· τὸ ἄλλο μεγαλειότερον ἡμισὸν εἶνε ἐλεύθεροι κόραι, χῆραι ἢ διαζευχθεῖσαι, ὥστε ἐπὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀναλογοῦσιν 104 γυναῖκες· ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰς ἐργαζομένας ἐκ τούτων, ἐκ τῆς τελευταίας στατιστικῆς ἔχομεν τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς: Εἰς ἀγροτικὰς ἐργασίας καὶ ἀγροτικὴν βιομηχανίαν ἔχομεν 873,030 γυναῖκας ἐργαζομένας καὶ 824,918 ἀνδρας· παραβαλλομένη δὲ ἡ στατιστικὴ αὕτη μὲ τὴν τοῦ 1895 παρουσιάζει 350,490 γυναῖκας περισσότερας ἐργαζομένας τώρα, ἐνῶ ἀνδρας διὰ τὸν κλάδον τούτον 8,782 ὀλιγωτέρους ἀπὸ τότε. Εἰς τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν τῶν

πόλεων 215,366 γυναίκας και 804,837 άνδρας. Είς διαφόρους ἐπὶ μισθῶν ἐργασίας 29,642 γυναίκες και 10, 569 άνδρας· εἰς διαφόρους ἄλλας θέσεις κυβερνητικὰς και εἰς ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα 36,324 γυναίκες και 145,047 άνδρας· δι' οἰκιακὰς ὑπηρεσίας 113,456 γυναίκες και 1624 άνδρας· ἐμπόριον και ἐμπορικὸν κλάδου 145,900 γυναίκες και 212,281 άνδρας. Ὁλικὸς ἀριθμὸς 1,413,718 ἐργαζόμενοι γυναίκες και 1,999,276 άνδρες. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν ἀπὸ τοῦ 1895 μέχρι τοῦ 1907 ἠϋξήθη κατὰ 461,604 και ὁ τῶν ἀνδρῶν κατὰ 203,549. Καὶ κατέληξεν ὁ ἀγορεύων δόκτωρ μετὴν ἐπιβεβαίωσιν, ὅτι ἡ ἀσχολία αὐτῆ τοῦ γυναικείου φύλου δὲν παρέβλαψεν οὐδὲν τὸ κύριον αὐτῆς ἔργον: τὸ τῆς συντροφίης και τῆς μητρὸς, διότι ἐξευρέθη πάντοτε ὁ κατάλληλος τρόπος, ὅπως μὴ παραμεληθῆ ὁ οἶκος και ἡ μητρότης.

Μεγάλοι ἐπευφημῖαι ἐκάλυψαν τὸν λόγον του και χειροκροτήματα. Ἐπὶ μίαν ὥραν και ἕξ λεπτὰ ὤμιλει, και δύο ὀλοκλήρους ὥρας μετὰ ταῦτα διήρκεσεν ἡ ἐπὶ τοῦ λόγου του συζήτησις. Πρώτη ἔλαβε τὸν λόγον ἡ δις Gölz και εἶπεν, ὅτι μέγα πλῆθος γυναικῶν εἰς ὄλον τὸ κράτος ἐργάζεται κατ' οἶκον. Εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις καταγίνονται εἰς τὴν ὑφαντικὴν, εἰς τὸ λευκὸν κέντημα, πρὸς δὲ και εἰς τὴν ξυλογλυπτικὴν. Εἰς τὸ Μόναχον κατὰ τὸ 1906 ἦσαν 5,400 γυναίκες αἱ κατ' οἶκον ἐργαζόμεναι, ἦτοι ῥάπτριαι, κεντίστριαι, ἀνθοποιοί, αἱ κατασκευάζουσαι ὄλων τῶν ειδῶν ψῆκτρας και χειρόκτια. Ἐκ τῶν γυναικῶν τούτων 3700 εἶνε ἐλευθέραι ἢ χῆραι και αἱ λοιπαὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τουτέστι εἶνε νυμφευμέναι και μητέρες, παλαίουςαι διὰ τῆς μὴ καλῶς ἀμοιβομένης ἐργασίας νὰ βοηθήσουν τὸν οἰκογενειάρχην, νὰ ἀντεπεξέλθουν τέλος κατὰ τοῦ ἀγῶνος τῆς ζωῆς. Ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ εἶνε τι ἐπιβαλλόμενον, ἀλλ' ὅτι χρῆζει μελέτης και προσοχῆς ἰδίᾳ εἶνε ὁ πρὸς ἐκμάθησιν ἐκάστης τέχνης διὰ τὰ κορίτσια καιρός, προσέθεσεν ἡ ὀμιλήτρια. Διὰ τὸν καιρὸν ὁμοῦ αὐτὸν τῆς μαθητεύσεως και τὴν προσγενομένην εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον ἐκ τοῦ σφάλματος τούτου ζημίαν ὠμίλησαν πολλὰ κυρία, ἀσπαζόμεναι πληρέστατα τὴν γνώμην τῆς δις Gölz, αἱ δις Sigol, Kempf, Stahl, Pfülf, Lischdewska, Friedenthar, Goudstikker και αἱ Κυρία Moeglin, Sluth, ἡ Κυρία Professor Herzog, ἡ κ. Professor Cornelius, ἡ κ. de Lamotte και ἄλλαι προσέειπεν. Ἐκάστη εἶπεν ὅτι ἐκ πείρας ἐγνώριζεν ἤδη περὶ τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἦτο μία κοινὴ διαμαρτυρία ὄχι μόνον κατ' ἐκείνων, οἵτινες καθῆκον ἔχουν νὰ ἐξετάζουν τὰ ζητήματα αὐτὰ, ἀλλὰ και κατὰ τῶν γονέων ἀκόμη. Διότι τὰ ἄρ-

ρενα τὰ προοριζόμενα διὰ τέχνην, ἀφοῦ ἀκούσουν και τὰ μαθήματα τῆς ὀγδόης σχολιακῆς τάξεως, ἦτις εἶνε ὑποχρεωτικὴ εἰς αὐτὰ, διὰ τὰ κορίτσια δὲ προαιρετικὴ, ἔχουν μετὰ ταῦτα τρία ἔτη διὰ τὴν τέχνην του ἑκαστον εἰς τὴν Fortbildungsschule. Εἰς τὰ τρία ἔτη τοῦ δίδεται καιρός νὰ διδαχθῆ τὴν τέχνην του τελείως: σιδηρουργός, ῥάπτρης, ξυλουργός· μανθάνει νὰ σχεδιάζῃ, νὰ ἐργάζεται, τὰς τιμὰς, τὰς ποιότητας, εἶνε ἐν συνόλῳ κατηρητισμένος, ἢμπορεῖ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν του, τὸ κέρδος εἶνε βέβαιον· ἡ κόρη δὲ; δι' αὐτὴν ἡ ὀγδόη τάξις δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ, ὅπου διδάσκειται σχεδίασμα, περισσότερα μαθηματικά, τὴν τήρησιν βιβλίων ἐμπορικῶν εἰς ἀπλοῦν κτλ. Ἐὰν οἱ γονεῖς τὴν προορίζουν διὰ τέχνην και τὴν εἰσάξουν εἰς κανὲν ἐπαγγελματικὸν σχολεῖον, ἀναλόγως τῆς τέχνης, μένει ἐν ἡ δύο ἔτη· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν γονέων ἀποφεύγουν τὸ σχολεῖον, ἀφοῦ δὲν εἶνε ὑποχρεωτικόν, ὅπως ἡ Fortbildungsschule διὰ τὰ ἄρρενα, και τὴν δίδουν εἰς ἰδιωτικὸν οἶκον, πρὸς ἐκμάθησιν τῆς τέχνης, χωρὶς νὰ κλείσουν συμβόλαιον, ἄνευ ὄρων λαμβάνουν δὲ τὴν κόρην ὅποταν θέλουν, μὴ ἐρωτῶντες ἂν ὁ καιρός τῆς μαθητεύσεως ἀρκεῖ, διότι πρέπει νὰ κερδίξῃ. Ἐκ τούτου δὲ τι προκύπτει; ἡ κόρη δὲν εἶνε τελειοποιημένη εἰς τὸ εἶδος τῆς, πρέπει ὁμοῦ νὰ ἐργάζεται, πρέπει νὰ κερδίξῃ, και... αὐτὴ εἶνε ἡ φέρουσα τὰ βάρη ὄλων.

Ἰδίως ὑπερησπίσθη τὰς μικρὰς αὐτὰς κόρας ἡ δις Sumper, ἡ ἀντιπρόσωπος τῶν διδασκαλισσῶν, περιγράψασα διὰ πολλὴν συγκινητικῶν λόγων τὴν θέσιν των. Ἐφερεν ὡς παράδειγμα τὰς εἰσαγομένας εἰς ἰδιωτικὰ ραφεῖα· ἂν λάβωμεν μίαν τούτων, ἔλεγε, και τὴν παραβάλλωμεν μετὰ ἕνα μικρὸν μαθητὴν ὑποδηματοποιὸν τῆς Fortbildungsschulle, εἰς τὸ τέλος τῶν τριῶν ἐτῶν θὰ ἴδωμεν τὸν ὑποδηματοποιὸν μας κάτοχον τῆς τέχνης του, ἐνῶ εἰς τὴν κόρην μας δὲν συμβαίνει τὸ αὐτό. Ἐξετάζουσαι εὐρίσκομεν τὸν πολλὸν φυσικὸν λόγον. Ὁ μικρὸς εἰς τὸ διάστημα τῶν τριῶν ἐτῶν ἐδιδάσκειτο ἐπιμελῶς και διαρκῶς· ἡ κόρη ἔτρεχε πρὸς ἀγορὰν τῶν διὰ τὴν τέχνην χρεωδῶν, ἤνοιγε τὴν θύραν εἰς τὰς πελάτιδας, ἔπρεπε νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ σίδηρα και καθεξῆς, οἱ γονεῖς τὴν ἀπέσυραν ὅποταν ἠθέλησαν, και τὸ ἀποτέλεσμα; ἐλλιπὴς τῆς τέχνης γνώσις. Καὶ ὑπέβαλεν ἡ ὀμιλήτρια τὴν πρότασιν νὰ ὀρισθῆ ὁ καιρός τῆς μαθητείας διὰ τὰς κόρας, ὅπως εἶνε ὀρισμένος και διὰ τὸν ἄρρενα, και νὰ κλείωνται συμβόλαια μετὰ τῶν γονέων, δι' ὅσας τούτων δίδουν εἰς ἰδιωτικὸν οἶκον, πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης.

Μετὰ τὴν μακρὰν ταύτην συζήτησιν ὁ εὐ-

φραδῆς ῥήτωρ Zahn ἐπανῆλθεν εἰς τὸ θέμα του και κατέληξε διὰ τῆς ἐκφράσεως: θέλομεν καλῶς και ἐντελῶς μορφωμένην τὴν γυναῖκα· διὰ τὴν ἐποχὴν μας τοῦτο δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ὡς μέτρον πολιτισμοῦ, ἀλλὰ και ὡς ὄρος ἐθνικὸς διὰ τὴν ἰδιοσυνητήρησιν τῆς. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνδιασκέψεως αὐτῆς τὸ ὁποῖον ἐγράφη και ἐγνώσθη ἦτο: ἡ ὀγδόη σχολιακὴ τάξις νὰ εἶνε ἀπὸ τοῦδε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ κορίτσια, ὅπως εἶνε και διὰ τὰ ἀγόρια· ὁ καιρός τῆς μαθητείας δι' ἐκάστην τέχνην νὰ εἶνε ὁ αὐτὸς και διὰ τὰ δύο φύλα, και ὄλαι αἱ διὰ τὸ ἐμπόριον ὀριζόμεναι κόραι, μέγα ἢ μικρὸν, ἀδιάφορον, νὰ ὑποχρεῶνται νὰ παρακολουθήσουν τὰ μαθήματα τῆς ἀμέσως μετὰ τὸ λαϊκὸν σχολεῖον ἐρχομένης Kaufmännische Fortbildungsschule, ὅπου διδάσκονται τελείως τὰ ἐμπορικὰ, νὰ κανονισθῶσιν ὄλα, ὅπως γίνονται προσιτὰ, και νὰ ἐξευρεθῶσι τὰ μέσα τοῦ συμβιβασμοῦ διὰ τὰς τυχόν παρουσιαζόμενας δυσκολίας· ὡς τὸ παρὸν θέλει ὑπόσχεσθαι διὰ τὸ μέλλον. νὰ ὑπόσχεται τὸ μέλλον διὰ τὸ παρὸν, και νὰ κλείωνται συμβόλαια δι' ἐκάστην μαθητείαν.

MARIA ΠΙΝΕΛΛΗ.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΤΩΣΙΝ ΤΩΝ ΨΑΡΩΝ

Ὁ κεραυνὸς ἐκτύπησε τὰ Ψαρά, τῆς Ἑλλάδος τὸν προμαχῶνα· ἀλλὰ μόλις ἐκρότησε και ὁ οὐρανὸς εὐδιάσας ἐκ νέου ἔδειξε τὸν ἥλιον καθαρὸν, και ἡ γῆ ἐπρασίτισε.

Μὲ μελαγχολίαν και θλίψιν βλέπει ὁ ἄνθρωπος κρημιζόμενα τὰ ἱερά πατρικὰ τείχη του, βλέπει τὰς καταφερομένας ἀπὸ τὴν τύχην πληγὰς Φρίττει· ἀλλὰ αἱ πληγαὶ ἰατρεύονται, και ὁ νοῦς του ὑψώνεται. Ἑλληνας! ἐπιμείνατε εἰς τὴν πίστιν σας. μὴν ἀμελήτε διὰ τὸ γῆϊνον τὸ οὐράνιον, μὴν προδίετε τῆς πατρίδος σας τὴν ἐλευθερίαν· ὦ! ἐξακολουθήτε πράττοντες κατὰ τὴν συνήδεσιν σας, και ἂν σὰς σύρη τοῦ θανάτου τὸ κύμα. ἐνθυμηθῆτε ὅτι ὁ θάνατος εἶνε μετὰβασίς δὲν εἶνε τέλος.

— Θὰ ἀποθάνῃ ὅτι ἐγεννήθη και ἂν πρόωρα ἐστερήθητε τὴν ζωὴν, ἐκεῖ ἐπάνω αἰωνίαν και ὠραίαν θὰ τὴν ἀπολαύσετε. Ἀψηφάτε τὴν ἐπίγειον και βραχείαν. Διὰ ν' ἀπολαύσετε οὐράνια στέφανα, μὴ σταματᾶτε εἰς τὸ ἡρωϊκὸν στάδιόν σας.

— Ὡς ὁ φοῖνιξ γεννᾶται ἀπὸ τὴν στάκην

του, και ἀναζήσας λάμπει εἰς ὠραιότητα, τοιούτοτρόπως ἐνῶ καταπίνει πολλῶν κατακτητῶν ὀνόματα ὁ καιρός, ἡ λαμπρῶς πεσοῦσα Νουμαντία ζῆ εἰς τὴν ἱστορίαν ἀθάνατος, και αἱ φλόγες τῆς πυρκαϊᾶς τῆς εἶνε ἀκτίνες τῆς δόξης τῆς.

Ἄλλ' ὑψώνεσαι, νῆσος τῶν Ψαρῶν, ὑπὲρ πᾶσαν νῆσον ὑψώνεσαι, διότι ἡρωϊκῶς ἔπεσες, διότι σεῖς νησιῶται, ἐπροσφέρθητε εἰς τὸν θάνατον Μάρτυρες τῆς πίστεως και τῆς ἐλευθερίας! εἰς τὸν βράχον σας ἄξιον λατρείας δὲν ἦσαν οἱ βάρβαροι τίποτε· τάφον μόνον, ἀλλὰ βαθύν. Ὁμόνοια, Ἑλληνας, και ἐπιμονή! ἐστὲ πεπεισμένοι ὅτι αὐταὶ νικοῦν τὸ ἀνίκητον. Ἐμπρός, γενναῖοι πολεμισταί! Δὲν γνωρίζει ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τὰς βουλὰς, πλὴν τοῦτο, ὅτι νικᾶται ὁ ἄναυδρος.

Μὲ τὴν καλὴν μετὰ τὴν γερόντισσαν σπάθην σας, πολεμάτε ἀνδρείοι ὑπὲρ τοῦ σταυροῦ, και ὑπὲρ τῆς δαφνοφύτου γῆς τῆς πατρίδος σας. Ποτὲ μὴν τὴν λησμονῆς λαεῖ ἐνδοξε! μετὰ τοὺς προγόνους σου ὅμοιος, μεγαλύνε ὅσον μεγαλύνουν οἱ κίνδυνοι.

Ὅποῖαν ἔκβασιν ἡ μάχη ἔδω και ἂν λάβῃ ἐκεῖ σὰς περιμένει τῆς νίκης δάφνη και τῆς Εὐρήνης ἐλαία. Περὶ τοῦ πτερόεντος καιροῦ τί φροντίζετε; ἐνῶ καλύπτει τοὺς ἐχθρούς σας αἰσχύνῃ, εἴτε νικήσετε, εἴτε νικηθῆτε, λαμπρὰ ἢ δόξα σας θέλει ζῆσει εἰς τοὺς αἰῶνας.

Και ἂν, ἡρώες, νικηθῆτε τῶ ὄντι και ἂν θριαμβεύσουν οἱ βάρβαροι, οἱ σωροὶ τῶν ὀστέων σας δευρὰ ἐνθυμίζουσι εἰς τὸν μέλλοντα κόσμον τὸν ἱερόν σας δεσμόν και τῆς Εὐρώπης τὸ αἷσχος.

Νικᾶτε! νικᾶτε! ἂν δὲν ἀπαυδῆσετε, νικᾶτε και ἂν μισήσθε ἀπὸ πολλοὺς και ἂν ἀπὸ πολλοὺς κατατρέχεσθε. Ἀπὸ ἀνθρώπους βοήθειαν δὲν προσμένετε.

Ἡ θύελλα γογγυίζει και ἀφρίζει ἡ θάλασσα και κύματα σωρεύονται ἐπὶ κύματα! ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ ὄρμη παύει και ἤσυχια μεδιᾷ πάλιν ἡ σιωπηλὴ ὑγρὰ πεδιάς.

(Στίχοι τοῦ Φιλέλληνο Βασιλέως τῆς Βιναρίας Λουδοβίκου. Μετάφρασις Ἀλ. Ραγκαβῆ).

ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ ΜΝΗΣΤΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Αἱ μαθήτριάς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης.

Ἀλκιβιάδης. Σὺς προσκαλῶ εἰς τοὺς ἀρραβῶνας μου, παιδιὰ. Τὰ πράγματα συμφωνήθησαν μὲ τὸν γέρω Ἰππόνηκον. Ἀφοῦ ἐκεῖνη διὰ τὴν ὁποίαν ἤμουν πρόθυμος διὰ κάθε θυσίαν δὲν μὲ ἠθέλησε, θὰ πάρω καὶ ἐγὼ τὴν Ἰππαρήτην.

Μελπομένη. Τὴν Ἰππαρήτην! Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὠραία, οὔτε κἂν εὐφυής.

Ἀλκιβιάδης. Διὰ τὴν σύζυγον ἡ ὠραιότης δὲν εἶναι πρᾶγμα ἀπαραίτητον. Ἐπειτα ὅλαι αἱ ὠραῖαι τῶν Ἀθηῶν καὶ τῶν περιχώρων, ὅλαι αἱ κομψαὶ καὶ εὐφρεῖς τῆς Ἰωνίας εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν μου.

Ἠρώ. Δυστυχισμένη Ἰππαρήτη. Φαντάσου! μνηστήρ, ὁ ὁποῖος ἐτοιμάζεται ὑπὸ τοιούτους ὅρους νὰ γίνῃ σύζυγος.

Ἀλκιβιάδης. Ἐγὼ θὰ τῆς τὸ εἰπῶ, ἀγαπητή μου. Ἄλλως τε κάθε κόρη ποῦ ὑπανδρεύεται εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰξεύρει ὅτι αὐτὴ μὲν θὰ ἔχει καθήκον νὰ κάμνῃ παιδιὰ καὶ νὰ τὰ ἀνατρέφῃ, νὰ ἐπιστατῇ εἰς τὸν οἰκιακὸν πλοῦτον, ἡ ἄλλη δὲ νὰ τέρπῃ καὶ εὐχαριστῇ καὶ διασκεδάζει τὸν σύζυγον.

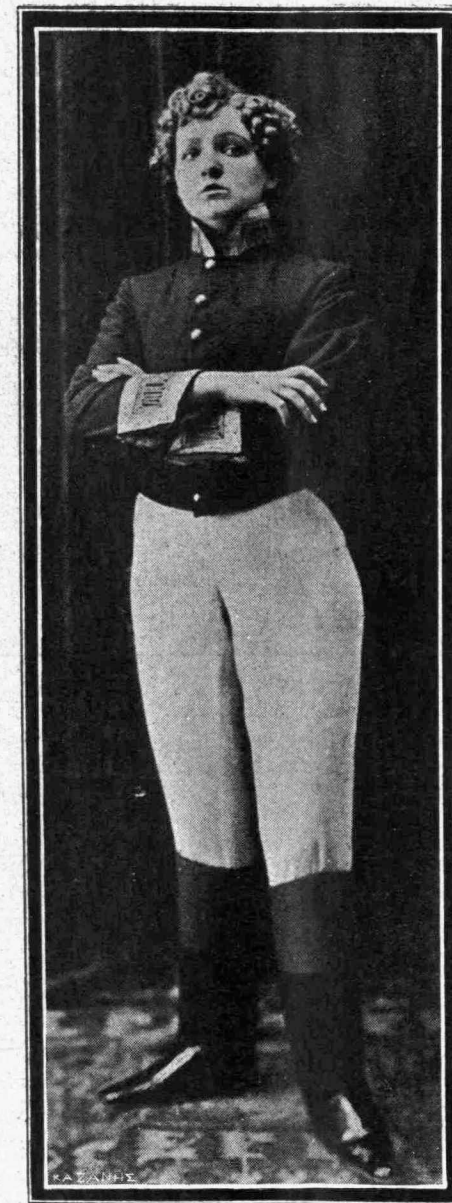
Μελπομένη. Καὶ εἶχες τὴν ἀξίωσιν νὰ σὲ δεχθῇ ἡ Θεοφράστη διὰ σύζυγον

Ἀλκιβιάδης. Ἄ! Ἄ! Μὲ συγχωρεῖτε. Δι' αὐτὴν καὶ δι' ὅλας ἐσᾶς, αἱ ὁποῖαι εἰσθε Ἀσπασίαι εἰς μικρὸν, τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Σεῖς ἠμπορεῖτε νὰ εἰσθε καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο μαζή. Σεῖς εἰξεύρετε ἔσα καὶ ἐγὼ, εἰσθε φιλόκαλοι, εὐφρεῖς, καὶ εὐγενεῖς καὶ δι' αὐτὸ ὁ σύζυγός σας μαζή σας δὲν θὰ ἔχῃ ἀνάγκην ἄλλης γυναικός, ἡ ὁποία νὰ τέρπῃ τὸ πνεῦμα του καὶ νὰ εὐφραίνῃ τὴν ψυχὴν του.

Ἠρώ. Κάθε ἄλλος ἀπὸ σέ, ναί! Ἀλλὰ σὺ ὁ ἄστατος ὁ τρελλός! Σὺ ποῦ χθὲς ἀκόμη ἀνεστάτωσε τὰ Μέγαρα μὲ τὴν ἀπαγωγὴν μιᾶς ὠραίας δούλης. Ἡ μήπως νομίζεις ὅτι τὸ σκάνδαλον δὲν ἐγνώσθη ἤδη καὶ ὅτι ὁ Περικλῆς δὲν εἶναι ὠργισμένος ἐναντίον σου! Ξεῦρεις ὅτι οἱ Μεγαρεῖς εἶναι εἰς ἀναστάτωσιν, ὅτι ὀμιλοῦν περὶ ἀντεκδικήσεων καὶ ὅτι χθὲς τὸ ἐσπέρας φίλος τοῦ Περικλέους ἦλθε νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ νὰ φύγωμεν ὅλαι εἰς τὰς οἰκίας μας, διότι ὁ γέρων Ἀρπᾶστρατος διωργάνωσεν ὀλόκληρον συνωμοσίαν δι' ἀντεκδικήσιν τῆς ὕβρεως, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔκαμες.

Ἀλκιβιάδης. ὦ! τὸν γέρω Σεληνόν! Καὶ τί σχέσιν ἔχω ἐγὼ μὲ ἐσᾶς!

Μελπομένη. Πῶς ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Περικλέους! Δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν ὅτι ὁ γέρων ὑπέθεσεν ὅτι ἡ

Ἡ x. ΚΥΒΕΛΗ ὩΣ ἘΒΥΡΩΝ
εἰς τὸ ὁμώνυμον δράμα τοῦ x. Σπ. Ποταμιάνου.

Ἀσπασία σὲ ὤθησεν εἰς τὴν ἀπαγωγὴν αὐτὴν, ἐκδικουμένη διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ γέροντος ἐκείνου πρὸς αὐτὴν κατὰ τὰ Ἐλευσίαια.

Ἀλκιβιάδης. (τρίβει τὰ χέρια του) Ὡστε ἔχουμεν πάλιν σκάνδαλον φοβερόν! Ζῶ ἐπὶ τέλους. Ἐξέρετε παιδιὰ μου, ὅτι ἡ ζωὴ ἢ ἡσυχία εἶναι δι' ἐμὲ χειροτέρα καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον! Τώρα πάλιν θὰ ἔχωμεν συγκινήσεις, διωγμούς, συκοφαντίας, πολέμους ἴσως! Καὶ γιατί ὄχι, παρακαλῶ; Μήπως οὐδὸς τοῦ Κλινίου δὲν ἀξίζει ὡς ἄνδρας, ὅτι καὶ ἡ ὠραία Ἐλένη ὡς γυναῖκα; Καὶ ἐὰν ἡ Σπάρτη καὶ ἡ Ἀχαΐα ὅλη ἀνεστατώθῃ ἐξ αἰτίας τῆς καὶ ἡ Τρωὰς κατεστράφη, δὲν ἡμποροῦν καὶ αἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἀποδυθοῦν εἰς ἓνα πόλεμον δι' ἐμέ!

Μελπομένη. Εἶσαι τρελλός! καὶ ἐγώιστῆς καὶ ἐντελῶς ἀκατανόητος. Ἀλλὰ τὸν πόλεμον ποῦ ὄλοι δὲν θέλομεν, θέλεις λοιπὸν νὰ προκαλέσῃς ἐσὺ; Καὶ δὲν σκέπτεσαι τὸν γάμον σου πλέον!

Ἀλκιβιάδης. Τὸν γάμον μου! "Α! ναί! τὸν εἶχα λησμονήσει. Ἀλλ' ὁ γάμος μου δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτε ἀπὸ τὸ σκάνδαλον αὐτό. Ἡ Ἰππαρήτη ἀκριβῶς θὰ μ' ἀγαπήσῃ, ὅταν μάθῃ ὅτι ἀψήφησα κάθε κίνδυνον διὰ νὰ σώσω ἓνα ὠραῖο κορίτσι ἀπὸ τὰ νύχια ἐνὸς γέροντος Σατύρου. Σήμερον ἀμέσως θὰ τῆς στείλω τὴν κόρην αὐτὴν ὡς δῶρον μαζὴ μετὰ τὰ ἄλλα δῶρα. Εἶναι ἀπὸ τὴν Καρίαν καὶ θὰ τῆς ἀναθέσω τὴν φροντίδα νὰ φυλάττῃ τὰ πολύτιμα κοσμήματα τῆς συζύγου μου. Ὁ θὰ τῆς στείλω εἴκοσι δούλας καὶ κάθε μία θὰ τῆς φέρῃ τὰ δῶρα τοῦ εἵδους, εἰς τὸ ὅποιον θὰ ἔχη νὰ ἀσχολῆται πλησίον τῆς.

Μελπομένη. Εἶσαι σωστὸς σατανᾶς. Εἰς κάθε τρέλλαν σου ξέρεις πάντοτε νὰ δίδῃς ἓνα ὠραῖον λόγον καὶ νὰ ἐκμεταλεύεσαι διὰ κάθε περίστασιν. Εἴκοσι δούλας! Ὁ εἶσαι βέβαια ὁ πρῶτος μνηστήρ, ὅπου προσφέρει ὡς δῶρον καὶ δούλας ἀκόμη.

Ἀλκιβιάδης. Νέξς καὶ ὠραίας. Φαντάζεσαι τὴν στιγμὴν τῆς ἀφίξεως των ὑπὸ τὸν ἀρχαιονόμον μου. Φαντάζεσαι ὅταν ὄλοι αὐταὶ ἐνδυμένα πολυτελῶς μετὰ τὸ ἐνδυμα τῆς πατρίδος των, καὶ στεφανωμένοι μετὰ ἄνθη θὰ παραταχθοῦν εἰς τὴν στοὰν τοῦ ὠραίου μεγάρου τοῦ Ἰππονίου καὶ θὰ προσέρχωνται εἰς τὴν Ἰππαρήτην προσφέρονται ἐκάστη τὸ δῶρον τῆς.

Ἡρώ. Ἀλήθεια! Ὁ εἶναι ἐντελῶς πρωτότυπον καὶ μεγαλοπρεπές. Οὔτε εἰς τὰ παλάτια τοῦ Πριάμου ποῦ ὠμοιάζαν πόλεις ἀπὸ γυναῖκας ὁ Ὅμηρος δὲν εἶδε τοιοῦτον θέαμα πολυτελείας.

Ἀλκιβιάδης. Ὁ Εὐμόλπος εἶναι μοναδικός.

διὰ τοιαύτας ἐορτάς. Ὁ θὰ τὰς παρατάξῃ κατὰ ἀναστήματα καὶ θὰ ὁμοιάζουσαν ὅσαν κανηφόροι τῶν Παναθηναίων. Ἡ πρώτη θὰ φέρῃ εἰς δοχεῖα πολύτιμα ζωγραφισμένα ἀπὸ τοὺς μεγάλητέρους ζωγράφους τὰ ψιμύθια καὶ τὰς βαφάς τοῦ προσώπου καὶ τῶν μαλλίων καὶ τῶν ὀνύχων τῆς Ἰππαρήτης. Ἡ δευτέρα εἰς χρυσᾶ καὶ μαργαριτοστόλιστα φιαλίδια τὰ μύρα καὶ τὰς ἀρωματώδεις ἀλοιφὰς καὶ τὴν χρυσὴν μυρισμένην σκόνιν τῶν φορεμάτων. Ἡ τρίτη θὰ φέρῃ εἰς κάστιρα χρυσᾶ στολισμένα μετὰ μίλτον καὶ μετὰ ὀπαλείους λίθους τὰ πολύτιμα κοσμήματα. Ἡ τετάρτη τὴν νυμφικὴν ἐσθῆτα, μετὰ πορφύραν ἀδαμαντοκέντητον. . . .

Μελπομένη. Φθάνει πλέον! χάνει κανεὶς τὸν νοῦν του νὰ σὲ ἀκούῃ μόνον. Ἡ Ἰππαρήτη αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ εὐτυχεστέρα μνηστὴ τοῦ κόσμου.

Ἀλκιβιάδης. Δὲν πιστεύεις λοιπὸν πλέον, ὅτι δὲν θὰ μετὰ θελήσῃ καὶ αὐτὴ. Ἀλλως τε θὰ τῆς προσφέρω καὶ μίαν ἀκολουθίαν ἀπὸ μικροῦς μαύρους. Ἐχω τὸ σχέδιον μου. Καὶ εἶναι ὠραῖον τὸ σχέδιον αὐτό. Οἱ μικροὶ μαῦροι ἐνδυμένοι μετὰ μίαν μόνην χρυσὴν περισκελίδα θὰ φέρουν ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των δύο δωδεκάδας παγόνια μετὰ τῆς χρυσῆς οὐρῆς των ἀνοιγμένους εἰς τὸν ἥλιον. Ἡγώρασα ἤδη ὅλα σχεδὸν τὰ παγόνια τοῦ Πυριλάμπους. Εἶναι τὸ πτηνὸν τῆς Ἥρας, τῆς προστάτιδος τῶν νομίμων συζύγων, καὶ μετὰ αὐτὰς ἡ προληπτικὴ Ἰππαρήτη θὰ θεωρήσῃ ἐξησφαλισμένην τὴν εὐτυχίαν τῆς. Πηγαίνω νὰ δώσω διαταγὰς. Εἰπέτε εἰς τὴν Ἀσπασίαν ὅτι θὰ τὴν προσκαλέσω μαζὴ μετὰ ὅλες σας εἰς τοῦ Ἰππονίου διὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀποστολῆς τῶν δῶρων.

Μελπομένη. Ὁ θὰ τῆς τὸ εἰπῶ. Καὶ θὰ ἔλθωμεν. Τὸ θέαμα ἀξίζει τὸν κόπον, ἐὰν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ γνωστὴ εἰς ὅλους καλαισθησία σου καὶ ἡ γενναιοσύνη. Φαντάσου ἡ Ἰππαρήτη εἶχε μόνον μίαν θαλαμησόλον ἕως τώρα μετὰ ὅλα τὰ πλούτη τοῦ πατρὸς τῆς. Λέγουσιν δὲ ὅτι μόλις χθὲς προσέλαβε καὶ δύο ἄλλας ἀπὸ τὴν Ἰωνίαν. Ἡ μία διὰ νὰ τῆς βᾶφῃ τὸ πρόσωπον καὶ νὰ τῆς μυρῶνῃ τὸ σῶμα καὶ ἄλλη διὰ νὰ τὴν ἐνδύῃ. Πῶς θὰ ἐκπλαγῇ λοιπὸν μέσα εἰς τὴν βασιλικὴν ἀκολουθίαν ποῦ τῆς ἐτοιμάσεις.

Ἡρώ. Ὁ εἶναι εὐτυχής, ἕως ὅτου νὰ συνειθίσῃ εἰς τὴν πολυτέλειαν αὐτὴν. Ἀλλως τε θὰ ἔχη καὶ τὸν ὠραιότερον καὶ εὐγενέστερον σύζυγον τῶν Ἀθηναίων. Μήπως καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι εὐτυχία; Καὶ τὸν Ἀθηναῖον ὁ ὁποῖος κατορθώνει νὰ γίνεταί καθ' ἐκάστην λόγος δι' αὐτόν.

Ναυτικὰ ἢ Φιλάρχαιος.

Ἡ SEASON ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΝΕΙΣ ἔξ ὅσων δὲν ζοῦν εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν θὰ ἡμπορέσῃ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ἀληθὴς Season τῶν Ἀθηναίων εἶναι τὸ καλοκαίρι. Πόλις μεσημβρινή, τῆς ὁποίας ἡ θερμοκρασία πηδᾷ εἰς ὑψηφρικιαστικὰ καὶ διὰ τὴν Αἴγυπτον ἀκόμη, πόλις χωρὶς κήπους καὶ δάση καὶ ποταμούς, πόλις κατάλευκη μετὰ πλάσιον ἀπὸ βουνὰ ὠραία, πλαστικά, ἀλλὰ καὶ ὀλόγυμνα, ὅπως πρέπει νὰ εἶναι ὅλα τὰ πλαστικὰ πράγματα, ἡμποροῦσε νὰ ἔχη κάθε ἄλλην ἐποχὴν ζωῆς καὶ κινήσεως ἀπὸ τὸ καλοκαίρι.

Οἱ Ἄγγλοι ἔχουν τὸ φθινόπωρον, οἱ Γάλλοι τὴν ἀνοιξίαν, οἱ Ἴταλοὶ τὸν χειμῶνα. Φυσικὰ τότε ἀκμίζουσι τὰ θέατρα, τὰ ἵπποδρόμια, αἱ ὠραῖαι κοσμικαὶ συγκεντρώσεις, τὰ πολυτελῆ καὶ κομψὰ ἐνδύματα. Εἰς τὰς Ἀθήνας ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραία πράγματα ἀνθίζουν μόνον ὑπὸ θερμοκρασίαν τριάντα δύο βαθμῶν, σὰν νὰ χρειάζονται οἱ κυνικοὶ καύσωνες διὰ νὰ θερμάνῃ τὸ αἷμα μας, νὰ συγκλοῦσῃ τὰ νεῦρα μας, νὰ μᾶς κάμουν νὰ διψᾶσωμεν ὑπαίθριον ζωὴν, καλλιτεχνικὰς ἀπολαύσεις, μουσικὴν, θέατρον, ἀμάξια, ἐκδρομάς, πικ-νίκ μετὰ φίλους, μετὰ θυμαστάς, μετὰ ἀνθρώπους γνωστοὺς καὶ ἀγνωστοὺς.

Ἐξ ἑπτὰ Ἑλληνικὰ θέατρα, μία ὑπερέττα ἰταλική, μία γερμανικὴ, συναυλία ὑπαίθριον ἀπὸ τὴν πλήρη ὀρχήστραν τοῦ Φαλήρου, ἕως τοὺς πλανοδίους μουσικοὺς καὶ φωνογράφους, ποδηλατοδρόμια, ταραντέλες ἀπὸ τὴν ἐπίσημον τοῦ Φαλήρου, ἕως τὴν ἐντελῶς κωμικὴν τῆς Ἀλυσσίδας, φασουλίδες, καραγκιόζιδες, ὄργα νέττα, καὶ ἀμανέδες ὅλα αὐτὰ προκαλοῦν τοιαύτας συγκεντρώσεις, σκορπίζουσι τὴν ζωὴν καὶ εὐθυμίαν εἰς κάθε σημεῖον τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν περιχώρων, ὥστε καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς Ἀθηναίους νὰ φαίνεται ἀπίστευτον ὅτι ἡ πόλις περιλαμβάνει τόσον πολὺν πληθυσμόν.

Καὶ ὅμως διαβάζομεν καθ' ἡμέραν ὅτι ὁ κόσμος φεύγει, ὅτι αἱ Ἀθηναῖοι ταξειδεύουν, ὅτι ἡ πόλις ἐρημοῦται. Καὶ τὸ πιστεύομεν. Καὶ ὄλοι καὶ ὄλοι μας ποῖος ὀλίγο, ποῖος πολὺ διψοῦμεν ταξείδια, φυλλομετροῦμεν baedeker, προὔπολογοῦμεν ἔξοδα, κάμνομεν οικονομίας, συγκρίνομεν τὴν ἐδῶ ζωὴν μετὰ τὴν ἀλλοῦ καὶ εὐρίσκωμεν ὅτι εἶναι τρέλλα νὰ μένωμεν εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ ψηνώμεθα, νὰ ὑποφέρωμεν. Ἀλλὰ ποῖοι καὶ πόσοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ὄλοι; Ἐκατὸν, διακόσιοι πεντακόσιοι ἴσως. Καὶ ὄχι περισσότεροι. Οἱ μισοὶ ἀπὸ αὐτῶν εἶναι οἱ blasés, οἱ snobs, διὰ τοὺς ὁποίους ἓνα ἀγριόβουνο τῆς Ἑλβετίας, ἓνα γεροντόβουνο, σκελετωμένο, ξηραρωμένο,

Ἡ Δίς ΕΥΓΕΝΙΑ ΠΡΩΙΟΥ

Λαβοῦσα δίπλωμα κλειδοκουμβάλου καὶ ἔλθοῦσα εἰς τὸν μουσικὸν διαγωνισμόν πρώτη. Ἀποστέλλεται εἰς Μόναχον πρὸς τελειοποίησιν τῆς.

μετὰ ἀπολιθώματα βάνουσα καὶ τεράστια εἶναι ὠραιότερον ἀπὸ τὸν νταντελωτόν μας Πάρνηθα καὶ ἀπὸ τὸν ἀγαλματώδη μας Ὑμηττόν. Οἱ ἄλλοι θὰ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἐκουράσθημεν ἀπὸ ἐργασίαν ἐξαντλήσεως τοῦ μυαλοῦ καὶ τῆς ψυχῆς καὶ οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ καθημερινὸν περιβάλλον, ἀπὸ τὸν κλοιὸν ποῦ τοὺς σφίγγει εἴτε εἰς ἓνα σκαμνὶ γραφείου, εἴτε εἰς ὑποχρεώσεις ἄλλας ἐπαγγέλματος, διὰ τὸ ὅποιον δὲν ὑπάρχει ἀνάπαυσις καὶ ἀνεσις.

Ἀλλ' ὁ πολὺς κόσμος, ὁ κόσμος ὁ Ἑλληνικός, ὁ ἀληθινός, ποῦ ζῆ μετὰ τὴν ἰδικὴν μας ζωὴν, ποῦ ἀντλεῖ ἀπολαύσεις ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μας, ἀπὸ τῆς φεγγαρόλουστες βραδείας μας, ἀπὸ τὰ τραγούδια τῶν ἀηδονῶν μας, ἀπὸ τὸ Ζάππειον καὶ τὸ Φάληρον καὶ τὴν Κηφισίαν καὶ τὴν Ἀλυσσίδα καὶ παρακολουθεῖ τὴν καλλιτεχνικὴν παραγωγὴν μας ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ θέατρα, ὁ κόσμος αὐτὸς διασκεδάσει, ἀπολαμβάνει, μετὰ ἀπὸ εὐχαρίστησιν μόνον τὸ καλοκαίρι.

Φέτος γὰρ μὲν στιγμὴ ἐπιστεῦθη ὅτι τὸ καλοκαιριὸν γλέντι θὰ ἐπηρεάζετο ἀπὸ τὰς πολεμικὰς διαδόσεις, ἀπὸ τὴν ἐπιδημίαν τοῦ τύφου καὶ δὲν εἰξεύρω ἀπὸ τί ἄλλο ἀκόμη. Πλάνη! τὸ ἐφετεινὸν καλοκαίρι εἶναι ζωηρότερον καὶ διασκεδαστικώτερον ἀπὸ ἄλλοτε. Καὶ ἐὰν πραγματικῶς ἀναγκασθῶμεν νὰ πολεμήσωμεν, ἡμπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῇ διὰ τοὺς Ἀθηναίους ὅτι ἐλέχθη διὰ τοὺς Σπαρτιάτας κατὰ τὴν δοξα-

μένην μεγάλην μας εποχήν. Ὅτι ἐπερίμεναν τὸν πανίσχυρον ἐχθρὸν λουόμενοι, στολιζόμενοι, καὶ περνῶντες τὰς ὥρας τῶν μὲ χοροὺς καὶ μὲ τραγούδια. Καὶ εἶναι μὲν ζήτημα ἂν ὁ στρατός μας θὰ ἤμπορῇ νὰ ἀπαντήσῃ τώρα, ὅπως τότε εἰς τὸν πολυαριθμότερον ἐχθρὸν, ὅτι δὲν τὸν φοβίξῃ τὸ πλήθος, διότι θὰ πολεμήσῃ ὑπὸ σκιάν· εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι καὶ αὐτὸς διασκεδάσει, ἂν καὶ ἐνίοτε κατὰ τρόπον ὀδυνηρὸν, πού ἀντὶ νὰ γεμίξῃ τὴν ψυχὴν ἀπὸ εὐχαρίστησιν ὀδηγεί εἰς αὐτοκτονίας καὶ εἰς ἐδώλια κατηγορουμένων.

Αἱ Ἀθηναῖαι, αἱ ἀθηναῖαι Ἀθηναῖαι διασκεδάξουν καὶ αὐταί. Τὰ τραπέζια τοῦ πόκερ καὶ τοῦ μπριτζ σκεπάζονται ἀπὸ σκόνιν, τὸ μαῦρο καὶ τὸ κόκκινον κάμνουν σπανιωτάτας τώρα ἐμφανίσεις· μόνον εἰς τὰς πόλεις τῶν λουτρῶν, τὰ σαμβάρια καὶ τὰ τσαῖα παρεχώρησαν τὴν θέσιν τῶν εἰς τὰ παγωτὰ καὶ τὰ ἀπογευματινὰ σαλόνια εἰς τὸν *Dorée* καὶ τὸν *Γιαννάκη* καὶ τὴν *plage* τοῦ *Φαλήρου* καὶ τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα καφενεῖα τῆς πόλεως. Ἐκεῖ γίνεται σωστὴ ἔκθεσις ὁραίων τουαλετῶν. Ἐκεῖ τὰ φορέματα ἐπιρὶε διαγράφουν ἀρμονίας γραμμῶν, πού ἐνθυμίζουν τὴν καλὴν ἐποχὴν τῆς τέχνης. Ἐκεῖ καπέλλα πού μοιάζουν ἀνθοστόλιστα πανεράκια, μεταβάλλουν εἰς κινητοὺς μικροὺς κήπους κεφαλῆς χάριτωμένα, ἔμμορφα καὶ δροσερά. Ἐκεῖ σιλουέτες *Καρνατίδων* κάτω ἀπὸ τῆς μακρῆς καὶ ἀπλῆς *ρέδεκγότες* τῶν, καὶ Ἰσπανικαὶ κομψότητες μέσα εἰς ἀφροὺς τουλιῶν καὶ νταντελῶν καὶ χρυσαργύρων κεντημάτων.

Καὶ μόνον ἡ ἀπλότης καὶ ἡ ἀφέλεια ἀπαντοῦν σπανιωτάτα εἰς τὰς συγκεντρώσεις αὐτάς. Ἡ *plage* τοῦ *Φαλήρου* εἶναι ἓνα εἶδος *Long-champs* τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἐκτίθενται μίαν καὶ μόνην φορὰν, ἀλλὰ συχνὰ καὶ ἀναπᾶσαν *Τρίτην*, *Πέμπτην* καὶ *Σάββατον* ὅλαι αἱ Ἀθηναῖκαὶ κομψότητες καὶ ὅλες ἡ μάρκες τῶν διαφόρων γνωστῶν ραπτριῶν.

Ἡ ἀπλότης, ἡ ὠραία ἀπλότης, πού ἀναδεικνύει καὶ δὲν ἐπισκιάζει τὸ κάλλος, πού προδίδει μναλὸ γερὸ καὶ φυσικὴν κολαισθησίαν, πού εἶναι ἡ σφραγὶς τῶν γυναικῶν πού αἰσθάνονται ὅτι ἔχουν μεγάλην ἀποστολὴν εὐτυχίας διὰ τοὺς ἰδικούς τῶν, ἡ ἀπλότης αὐτὴ ἀπαντᾷ σπανιωτάτα. Ὅπου παρουσιασθῇ αἱ κακαὶ γλώσσαι σιγοῦν καὶ οἱ τίμοι ἄνθρωποι ἀποκαλύπτονται.

K. PAPPEN

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΚΟΝΙΣΜΑ

Α'

ΚΑΤΑΪΔΡΩΜΕΝΟΣ ὁ Πέτρος ὁ Τσαῖπᾶς ἀνέβηκε στὸν τράφο ν' ἀγναντέψῃ· δὲν εἶχε δύναμη, οὔτε ὄρεξιν νὰ πάῃ μακρύτερα. Τὸ λιμπύρι ἦταν ἀνυπόφορο· ἔπεφτε καὶ τρυπούσε τὴν σάρκα σὰ βελονοβροχή. Τὰ στεκάμενα νερὰ τῆς Λάκκας ἔξεναν καὶ φαρμάκωναν. *Ζερβόδεξα* τ' ἀμπελοχώραφα, τὰ λιστάσια, οἱ καλαμώνες, τὰ βάτα κουνιαχτισμένα κι' ἄτρεμα φαίνονταν πεθαμένα. Μὰ ἡ ζωὴ ἀκολουθοῦσε ὑπομονητικὰ τὸν δρόμον τῆς. Φωνὴ τῆς λαύρας χυνότανε ὀλοῦθε ἢ φλυαρία τοῦ τζιτζικα καὶ στὸ χωριὸ περνοῖσαν οἱ στρατοκόποι. Ὅπως ὁ Τσαῖπᾶς βγήκαν κ' ἐκείνοι νὰ ἰδοῦν τὴν λιτανεῖαν.

Ὁ Κώστας ὁ Ἀρλετῆς ἔφερε μίαν εἰδηση στὸ χωριὸ καὶ τὸ χωριὸ ἀνατρόμαξε. Ἐνα κόνισμα, λέει, βγήκε νύχτα στὴν ἀκρογιαλιὰ τοῦ Ἀθηναῖου. Πούθ' ἐρχότανε, γιὰ πού πήγαινε, κανεὶς δὲν ἤξερε νὰ εἰπῇ. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς ἐρχόταν ὀλόρθο στὰ κύματα. Μπροστὰ τοῦ ἓνα φῶς τρανὸ τοῦ φώτιζε τὸ δρόμο. Ἐλαμπε τὸ φῶς· μὰ πιὸ πολὺ ἔλαμπε τὸ τίμιον τὸ ξύλον. Περίγυρα τὸ πέλαγο ἀπέραντο καὶ μελαψὸ ἀνάδευε μὲ σύγκρυσ. Ἦρθε τὸ κόνισμα καὶ στάθηκε σιγὰ στὸν ἄμμο, κρύφτηκε σὲ μιὰ βουρλιά. Καὶ τὸ φῶς κοντὰ του παραμόνευε. Κάποιο καλογεράκι σύρθηκε ἀπάνω του καὶ γνώρισε τὸ θάμα. Τὸ μαθαν-ἔτρεξαν οἱ καλογέροι, τὸ πήραν στὸ μοναστήρι τους καὶ τὸ λιβανίζουσαν μερόνυχτα.

Ἔτσι μίλησε ὁ Ἀρλετῆς καὶ τὸ χωριὸ ἀνατρόμαξε σύσπιτο. Θρησκευτικὸς ἀνεμοστρόβιλος ἐσήκωσε γιὰ μίαν τοῦ λαοῦ τὴν ἀδιαφορία. Μικροὶ μεγάλοι εἶπαν πὼς εἶνε θάμα. Καὶ συμφώνησαν ὅλοι πὼς τὸ θάμα πρέπει νὰ τὸ πάρουν στὸ χωριὸ, τιμὴ καὶ φυλαχτὸ τοῦ τόπου τους. Λίγο τάχα εἶνε νᾶχης ἓναν ἅγιον πατριώτη! Ψὲς βράδῃ ἀκούστηκε, σήμερον κίνησαν ὅλοι καὶ πάνε νὰ τὸ φέρουν. Οἱ καμπάνες ἀπὸ τὴν αὐγὴ σημαίνουν πρόσχαρα. Νήστεψαν, ντύθηκαν τὰ γιορτινὰ τους, κλείσανε τὰ μαγαζιά, ἔπαψε κάθε δουλειά, κάθε ἄλλη σκέψη καὶ κάθε κουβέντα. Ἦρθαν πάλι στοῦ Θεοῦ τῆς στρατὰ οἱ ἄνθρωποι.

Μόνον ὁ Τσαῖπᾶς σκέφτηκε νὰ μείνῃ ἀδιάφορος. Πφ!... θάματα δὲν πίστευε αὐτός. Ἦταν φοιτητῆς — σπουδασμένος ἄνθρωπος. Εἶχε γνώση καὶ κρίση· δὲν ἤθελε νὰ πιστεῦν παρά ἐκεῖνον ποῦβλεπαν τὰ μάτια του—ἴδια τὰ μάτια του!

Ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς σπουδῆς του ὁ Τσαῖπᾶς ἤθελε νὰ ξεχωρίζῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντοπίτες του. Ὅχι μόνον τοὺς ἀγραμμάτους

συντοπίτες του, τοὺς ἀπλοὺς ὀξωμάχους, μὰ καὶ ἀπὸ τοὺς σπουδασμένους ἀκόμη. Ἐκείνοι βγήκαν ἀπὸ τὸ χωριὸ, σπούδασαν, ἔφαγαν τὴν ζωὴ τους στὰ βιβλία καὶ σὰν γυρίσανε πίσω ἔγιναν ἓνα μὲ τοὺς ἄλλους. Ἀκολούθησαν τυφλὰ τὴν κοινωνικὴ πρόληψη καὶ τὴν γερωνικὴ παράδοση. Κ' ἔτσι τί κάναμε! "Α! ὄχι! Ὁ Τσαῖπᾶς θὰ ξεφύγῃ· θὰ γίνῃ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του· θὰ κλωτσοπατήσῃ τὸ κάθε τί πού δὲν εἶνε σύμφωνον μὲ τὴν γνώμην του. Καὶ δὲν εἶνε κανένα· ἐντελῶς κανένα! Ὅλα στραβά καὶ παράλογα. Κ' ἤθελε ὅλα νὰ τ' ἀλλάξῃ μὲ τὸ παράδειγμα του, μὲ τὰ φερσίματά του καὶ μὲ τὰ λόγια του. Μὰ τὰ λόγια καὶ τὰ φερσίματά του ἦταν τόσο ξαφνικὰ πού ἐτρόμαζαν τοὺς χωριάτες· τοὺς ξυπνοῦσαν τὴν ὑποψία. Καθὼς ἦταν ριζωμένοι στὶς συνήθειές τους, ἔσπευαν ἀντίκρυ τοῦ ἀνήσυχου καὶ ἀγριεμένου.

Ὁ Τσαῖπᾶς οὔτε τὸ φανταζότανε· μὰ καὶ νὰ τὸ φανταζότανε λίγο τὸν ἔμελλε. Φτάνει πού πίστευε πὼς ἐκεῖ πού ἔκανε ἦταν καὶ σωστό. Τώρα εἶπε νᾶρνηθῇ τὸ θάμα καὶ τ' ἀρνήθηκε. Δὲ θὰ βγῇ ἀπὸ τὸ σπῆτι του, δὲ θὰ πάῃ πουθενά, δὲ θέλει νὰ ἰδῇ τίποτα!.. Ἡ συγκίνηση ὅμως τοῦ λαοῦ τὸν ἀνησύχησε. Ὅσο πρόβαινε ἡ μέρα, τόσο βασανίζονταν. Δυὸ ψυχῆς καὶ δυὸ ἐποχῆς πάλαιβαν μέσα του. Τὸ καμπάνισμα, οἱ προετοιμασίες, τὸ σούσουρο πού γινόταν ἔξω στοὺς δρόμους καὶ μέσα στὸ σπῆτι του, δὲν τὸν ἀφίναν ἤσυχο. Ἡ ἀθέμελη ἀρνησὴ του ἀρχισε νὰ κλονίζεται. Βαστάχτηκε ὡς τ' ἀπόγνωμα· τέλος νικήθηκε. Ντύθηκε βιαστικὰ, πειστωμένος τώρα γιὰ ὅ,τι ἔκαμε, ἔτρεξε, ἀνέβηκε στὸν τράφο ν' ἀγναντέψῃ τὴν λιτανεῖαν πού ἔρχεται.

Ἐνα βουνὸ ἀπὸ σκόνην μαυρειδερῆ σέρνεται στὸ δρόμο, κυλιέται καὶ προβαίνει ὀκνὸ, σὰν ἄρρωστο. Ὁ ἥλιος τὸ χτυπᾷ κατακέφαλα καὶ τὸ δείχνει θερίον παραξένο. Ἡ χιτῆ του κοκκινίζει καὶ καίγεται. Κάποια σημάδια μέσα του σβύνουν καὶ ξαναλάμπουν ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴν, σβύνουν καὶ ξαναλάμπουν σὰ λεπίδες σπαθιῶν. Ἀκούεται βαρὺς καὶ βαθὺς ὁ ἀνασασμός του, βαθὺς καὶ βαρὺς σὰ μακρινὸ μπουμπουνητό. Ἐπειτα ἰχνογράφονται ἀνάερα σταυροί, ξεφτέρια, τόρτσες, φανάρια καὶ χρυσοῦφαυτα λάβαρα. Σὲ λίγο ξεχωρίζουν κεφάλια καὶ ὄμοι πλήθος, τουλοῦπες μαλλιά καὶ γένεια, πρόσωπα χλωμὰ καὶ μάτια θαμπωμένα, σὰν ἀγιογραφία στὸν τοῖχο βυζαντινοῦ ναοῦ. Ἀξαφνα ὁ κουνιαχτὸς ἀνοιξε καὶ πρόβαλαν τὰ παιδιὰ παιγνιδιάρικα· ἔπειτα φάνηκαν οἱ παπάδες μὲ τὰ χρυσὰ τους ἄμφια, οἱ ψαλτάδες, ὁ δήμαρχος, οἱ προύχοντες καὶ πίσω ὁ λαός. Ἦταν ὅλοι ξεσκουφῶτοι κ' εἰδειχναν μεγάλην εὐλάβειαν· νόμιζε κανεὶς πὼς

ὅλοι τοὺς ἀνατράφηκαν σὲ μοναστήρι. Πέντε παλληκάρια ἔφεραν στὰ χέρια τους μακροῦστενη σανίδα, θαμπή, μὲ πολλὰ σκαλισμάτα. Ἀργοπατοῦσαν καὶ τρίκλιζαν καὶ ἀγκομαχοῦσαν κάθε λίγο ἀπὸ τὸ βάρος τῆς σανίδας τὰ παλληκάρια. Ὁ ἴδρωτας ἄμπριζε στὰ μέτωπά τους· μὰ τὴν ἤθελαν τέτοιαν ἀγγάρεια. Γύρω τους ἄλλα παλληκάρια, τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς ταβέρνας παιδιὰ, ἀκολουθοῦσαν προσεχτικά, ἔτοιμα νὰ πάρουν τὴν θέσιν τους.

— Κύριε λήσον, μωρὲ παιδιὰ! ... ἀκούεται βροντερὴ φωνή.

Εἶνε ὁ Κώστας ὁ Ἀρλετῆς, ὁ γλυκόφωτος ψάλτης τοῦ Ἀηδημήτρη· εἶνε φρεσκοξουρισμένος καὶ παστρικαλλαγμένος σὰ γαμπρός. Ἡ χαρὰ τοῦ εἶνε μεγάλη κ' ἡ περηφάνεια τοῦ ἀκόμη μεγαλύτερη. Εἶνε δικό του τὸ κατόρθωμα. Ἄν θᾶχῃ τὸ χωριὸ θαματοῦργον ἅγιον σὲ κείνον θὰ τὸ χρωστά. Αὐτὸς ἔγινε — μῆστητί μου, Κύριε! — τὸ σκεῦος τοῦ Κυρίου τὸ ἐκλεχτό. Ἄν δὲν ἦταν αὐτός, ποῖος ξέρει; Μπορεῖ νὰ τὸ εἶχαν ἀκόμα οἱ παληοκαλογέροι καὶ νὰ κερδοσκοποῦσαν μὲ δαῦτο.

Εἶχε πολλὰ χρόνια ψάλτης ὁ Κώστας ὁ Ἀρλετῆς· μὰ δὲν ἦταν περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους θρησκός. Ἦταν ψηλόςωμος, ροδοκόκκινος, ἀράθυμος καὶ χαροκόπος παλάβρας· μὲ τὴν φωνὴν του μποροῦσε ν' ἀποστομῶσῃ ὅλες τὶς καμπάνες τοῦ χωριοῦ. Κι αὐτὸ ἦταν τὸ καύχημά του ἢ περηφάνεια του. Τὴν θέσιν τοῦ ψάλτη τὴν ἀγαποῦσε· ἀγαποῦσε ὅμως καὶ κάθε ἄλλη θέσιν πού ἔδινε ἀφορμὴ νὰ δείξῃ τὴν φωνὴν του. Εἶτε στὸ στασιδί τῆς ἐκκλησιάς, εἶτε στὸν πάγκο τῆς ταβέρνας, εἶτε σὲ γάμου τραπέζι ἦταν ἴδιος κι' ἀπαράλλαχτος. Σήκωνε τὰ μάτια ψηλά, πλάγιαζε τὸ κεφάλι, ἔπαιξε ρυθμικὰ τὰ δάχτυλα κ' ἔχυνε ἀργυρὰ κύματ' ἀπὸ τὰ χεῖλη του, εὐτυχισμένος ὅπως τὸ πουλιὸ ἀπάνω στὸ κλαδί του. Τ' ἦταν ὁ κόσμος τότε γι' αὐτὸν παρὰ ἓνα περιβόλι ἀπέραντο, καταπράσινο καὶ μοσκοβολισμένο περιβόλι! Καὶ τ' ἦταν αὐτὸς παρὰ ἓνας καὶ μοναχὸς τραγουδιστῆς, πού ἔχυνε τὴν φωνὴν του ὄχι γιὰ τίποτ' ἄλλο, παρὰ γιὰ νὰ ξετυλίξῃ τὴν ψυχὴν του στὰ ψηλά καὶ μέσα τῆς νὰ πνίξῃ ὅλο τὸ εἶνε του!

Εἶχε ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν του μίαν ἀπαίτησιν· τὴν ἤθελε πρώτη καὶ καλύτερη. Τὸ χτίριό τῆς μεγάλο καὶ σοβαρό· τὶς καμπάνες τῆς πιὸ βροντερές, τοὺς παπάδες τῆς πιὸ καλοφορεμένους· τὰ κόνισμά τῆς, τὰ ξεφτέρια, τοὺς πολυελαίους, τὸ τέμπλο, τὰ μανουάλια πιὸ περὶτεχνα. Ἐμενε τώρα ν' ἀποχτήσῃ κ' ἓνα θαματοῦργον ἅγιον. Καὶ νὰ, πού βρέθηκε τὸ κόνισμα! Ἦρθε ἀκάλεστο, λὲς κ' ἤξερε τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του. Μὰ τώρα ἐνόμιζε πὼς ἦταν

υποχρεωμένους κι αυτός να φανή ἄξιος· να κάμη ὅσο μπορούσε μεγαλειότερη τὴν ὑποδοχή του. Γιὰ τοῦτο δὲν ἔπαυε νὰ παρακινῆ τοὺς ἄλλους νὰ δείξουν μὲ ξελαρυγγιάσματα τὴ χαρὰ τους.

— Κύριε λήσον, μωρὲ παιδιά!

— Κύριε ἐλέησον!... Κύριε ἐλέησον!... Κύριε ἐλέησον!...

Βγαίνει ἀμέσως φωνὴ ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ σκεπάζει τὴ φλυαρία τοῦ τζιτζικα. Βγαίνει καὶ φαίνεται σὰ νὰ παρακαλῆ καὶ σύγκαιρα νὰ προστάξῃ τὸν Κύριο γιὰ νὰ τὸ ἐλέησῃ. Καὶ σὲ κάθε βῆμα τῆς λιτανείας βγαίνουν καὶ σμίγουν ἀπὸ τὰ χτήματα ἀπὸ τοὺς τράφους, ἀπὸ τὰ μονοπάτια ἄλλοι στρατοκόποι. Βγαίνουν παιδιά, μικρομάννες, γριές καὶ γέροι, σαλίγκαροι τοῦ χρόνου κούτσα - κούτσα μὲ τὰ δικανίκια τους. Ἄλλοι κρατοῦν κεριά, ἄλλοι σὲ κεραμίδες θυμιάμα κι ἄλλοι λάδι στὶς μποτιλίτσες τους. Σκύβουν ταπεινὰ, σταυροκοποῦνται, δακρύζουν οἱ γριές κι ὄλοι κυττάζουν, ξανακυττάζουν τὸ κόνισμα. Κανείς δὲν ξέρεי τί ἅγιος εἶνε· κανείς δὲν νοιώθει τί θάμα παρασταίνει. Μὰ ὄλοι αὐθόρμητα κάνουν τὸ σταυρὸ τους, σκύβουν τὸ κεφάλι, μιὰ φωνὴ καὶ μιὰ ψυχὴ φωνάζουν κάθε τόσο ρυθμικὰ καὶ μονότονα:

— Κύριε ἐλέησον!.. Κύριε ἐλέησον!... Κύριε ἐλέησον!...

Ὅταν ἡ λιτανεία ἔφτασε κοντὰ στὸν Τσαϊπᾶ, σήκωσε κ' ἐκεῖνος τὸ χέρι νὰ κάμη τὸ σταυρὸ του. Μὰ δὲν ἔτελειώσε. Τὸ κόνισμα τοῦ φάνηκε παράξενο· κάθε ἄλλο παρά κόνισμα. Δὲν εἶδε παρὰ ἓνα δικέφαλον ἀητὸ μὲ τὰ φτερά του ἀνοιχτά. Τὰ κεφάλια ξερβόδεξα μὲ τὴ γλώσσα ὄξω καὶ τὰ ράμφη γυριστά, ἔδειχναν θυμὸ καὶ ἀχορταγιά μεγάλη. Τὰ νυχτοπόδαρά του κρατούσανε τὸ σκῆπτρο καὶ μιὰ σφαῖρα μὲ σταυρὸ. Καὶ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του μ' ἄ κορδέλλα ξεδιπλομένη εἶχε ἐπάνω της γράμματα παράξενα. Τριγύρω ἄλλα μικροσκαλισμάτα χρυσαλειμένα, πουλιά, βαγιόκλαδα καὶ χοντρόρρωγα σταφύλια. Μὰ τὸ μόνο σημάδι μού μπορούσε νὰ τὸ κάμη σεβαστὸ ἦταν οἱ σταυροὶ του. Τίποτ' ἄλλο. Ὁ Τσαϊπᾶς στάθηκε ἀκίνητος, μὴ ξέροντας τί νὰ σκεφτῆ καὶ τί νὰ κάμη. Ὁ κόσμος τὸν εἶδε κ' ἓνας μὲ τὸν ἄλλον στύλωσαν ὄλοι τὰ μάτια καταπάνω του. Ὅπως ἔστεκε στὸ ψῆλωμα τὸ ἀνάστημά του ἰχνογράφονταν στὸν ἀσπρογάλανο οὐρανὸ, σὰ μαῦρο εἶδωλο ποῦ τρέχει ὁ λαὸς νὰ πετροβολήσῃ.

— Τὸ καπέλλο σου! βγήκε ἄξαφια φωνὴ ἀπὸ τὸ πλῆθος.

— Τὸ καπέλλο σου! δευτέρωσε ἄλλη φωνή.

— Τὸ καπέλλο σου!... τὸ καπέλλο σου!... τὸ καπέλλο σου!...

Ἐποψιάστηκαν πὼς τόκανε γιὰ περιφρόνηση καὶ ἀγανάκτησαν ὄλοι. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὄλους ὁ Ἀρλετῆς. Τὴν ἔπαιρνε κατάμουτρο τὴν προσβολή. Τοῦ διαβόλου ὁ γιός. Ἐμαθε πέντε γράμματα καὶ θαρρεῖ πὼς ἔγινε σοφός! Μωρὲ καλὰ τὸ λένε πὼς ἡ Ἀθήνα ἔγεινε γιὰ καταστοφὴ τοῦ τόπου! Στέλνουν τὰ παιδιά τους νὰ ξεστραβωθοῦν κ' ἐκεῖνα δίνουν τὴν ψυχὴ τους στὸ Σατανᾶ! Ἀντὶ νὰ γυρίσουν ἀνθρώποι, γυρίζουν κοῦκλες· ἀντὶ νᾶρθουν χριστιανοί, ἔρχονται ἀλούτεροι.. Ποῦ εἶνε τώρα ὁ μακαρίτης ὁ Τσαϊπᾶς νὰ καμαρώσῃ τὸ γιό του: Ἐφαιε τὴ ζωὴ του ἀπάνω στὸ τσαγκαρόσουβλο γιὰ νὰ τὸν κάμη ἀνθρωπο καὶ νά, — τὸν ἔκαμε καὶ τὸν ξέκαμε.

— Κύριε ἐλέησον, μωρὲ παιδιά!.. ξαναφώναξε.

Μὰ ἡ φωνὴ του ἔσβυσε ἀσυντρόφιαστη ὡς καὶ τὰ μικρὰ παιδιά ἔστεκαν ἄλαλα, κυττάζοντας τὸ φοιτητὴ μὲ ἀπορία καὶ θυμὸ. Ὁ ψάλτης ἀναψοκοκκίνισε. Δεύτερος μπάτσος πάλε αὐτός! Κανείς δὲν τὸν ἄκουε. Ὁ φοιτητῆς τοῦ ἔπαιρνε καὶ τὴ δύναμι· τὸν ρεζίλευε! Μὰ τί; ἔδεκεῖ λοιπὸν θὰ τ' ἀφήσουν τὸ κόνισμα γιὰ νὰ γίνῃ τὸ κέφι του! Ἡ μὴν ἤθελαν νὰ κάμη ἔτσι τὸ χέρι του καὶ νὰ τὸν κατεβάσῃ σωρὸ - κουβάρη ἀπὸ τὸ ψῆλωμα; Ὁ σκοπὸς εἶνε νὰ μὴ φτάσῃ κανείς σὲ τέτοια.

— Κύριε λήσον, μωρὲ, τὸ σταυρὸ σας! ἐφώναξε μὲ λύσσα ἀντιπατώντας τὸ πόδι του.

— Κύριε ἐλέησον!.. Κύριε ἐλέησον!.. Κύριε ἐλέησον!.. ἐβγήκε τραυταχτὸ ἀπ' ὄλα τὰ στόματα τοῦ λαοῦ.

Ὁ φοιτητῆς ἀλαφιάστηκε σὰ νὰ βρυχήθηκε θάλασσα τριγύρω του. Ἐβγαλε βιαστικὰ τὸ καπέλο του, ἔκαμε τὸ σταυρὸ του, κατέβηκε κ' ἀκολούθησε τὴ λιτανία μὲ κεφάλι σκυφτὸ, παραπατώντας σὰν ὑπνοβάτης.

— Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ τὰ νικητήρια!.. ἐχύθηκε μελωδικὴ ἡ φωνὴ τῶν παπάδων.

Κ' ἡ λιτανεία ἐτράβηξε πάλι τὸ δρόμο της. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι ὁ Τσαϊπᾶς αἰσθάνθηκ' ἓνα χέρι νὰ περνᾶ στὸ μπράτσο του καὶ δυὸ μάτια νὰ τὸν κυττάζουν παράξενα καὶ περιγελαστικά.

— Πὼς σοῦ φαίνεται;

Ἦταν ὁ Σταθόπουλος παλιὸς συμμαθητῆς καὶ συμφοιτητῆς του τώρα στὰ Νομικά. Ἦταν νέος ζωηρός, κομψοντυμένος, μὲ ψηλὰ κολλάρια καὶ λαίμοδετη κόκκινον. Ἀπὸ τότε ποῦ γράφηκε φοιτητῆς φάνηκε τὸ μέλλον του, βγήκε στὸν κόσμον θαρρετὰ, ἀνακατώθηκε μὲ τοὺς χωριάτες στὸ κρασοπουλιὸ καὶ στὸν καφειὲν κι ἄρχισε νὰ συχνάξῃ στὸ εἰρηνοδικεῖο· τὸ δεύτερο

χρόνο, χωρὶς νὰ πατήσῃ διόλου στὸ Πανεπιστήμιο ἔκανε τὸ δικολάβο. Κ' εἶχε δουλειές οὐ! πάρα πολλές δουλειές. Κανενὸς δὲν χάλαιε τὴν κυρδιά, ποτὲ δὲν ἔλεε πὼς ἔχει ἄδικο ὁ πελάτης του ἢ πὼς θὰ χάσῃ τὴ δίκη. Ὅλα μέλι-γάλα τᾶβρισκε κ' οἱ χωριάτες ἦταν ἐνθουσιασμένοι μαζί του. Τέλος πάντων! νὰ ποῦ βρέθηκε κ' ἓνας ἀνθρωπος γιὰ τὴ φτώχεια. Δὲν ἔβλεπαν τὴν ὄραν ποτὲ νᾶρθῃ σὲ ἡλικία γιὰ νὰ τὸν βγάλουνε βουλευτῆ.

— Μωρ' τί νε τοῦτο! τὸν ρώτησε ὁ Τσαϊπᾶς μὲ τὸν εἶδε κοντὰ του.

— Ξέρω κ' ἐγὼ· ἔκαμε ἐκεῖνος ἀνασηκῶντας τοὺς ὄμους· ξέρω κ' ἐγὼ; Μὰ κόνισμα βέβαια δὲν εἶνε.

— Καὶ δὲν τὸ λὲς λοιπὸν;

— Σσ... τοῦ σφύριξε ὁ Σταθόπουλος σ' αὐτὴν. Μυαλὸ θὰ βάλῃς στὴν κολοκύθα τους; Νὰ τὸ εἶπῶ! Καὶ ποῖος τολμάει; Ξέρεις τί ἔγεινε στὸν Ἀθανάση;

— Τί;

— Μόλις μᾶς εἶδαν οἱ καλογέροι κατάλαβαν τὸ σκοπὸ μας καὶ πυροβόλησαν στὸ σωρὸ· πλήγωσαν μάλιστα καὶ τὸν Κουφὸ στὸν ὄμο. Ρίχτηκαν ὅμως ἐτοῦτοι ἀπάνω τους· ἄστραψαν κάμες, πιστόλες, ἔπεσαν πέτρες ποῦ κλείστηκαν οἱ καλογέροι περίτρομοι στὰ κελλιά τους. Ἄνοιξαν τότε τὴν ἐκκλησιά, ἔσπασαν τὶς εἰκόνες, ἀναποδογύρισαν τὴν Ἁγία Τράπεζα ὡς ποῦ βρήκαν τὸ κόνισμα. Καὶ ποῦ τὸ βρήκαν θαρρεῖς; Κάτου ἀπὸ ἓνα σωρὸ κλήματα. Ἐκεῖ τόχε πεταμένο ἡ εὐλάβεια τῶν καλογέρων! Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς μόλις τὸ ἴδαμε στὸ φῶς, ὄλοι σταθήκαμε δίβουλοι. Μὰ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔπειτα τὸ ἄρπαξαν στὰ χέρια, ἔβαλαν τοὺς παπαδες μπροστὰ καὶ νὰ μας. Οὔτε ξέρουμε τί κάνουμε.

— Μὰ ὁ δήμαρχος... ἐψιθύρισε ὁ Τσαϊπᾶς.

— Τὸ δήμαρχος!.. Ἄν μίλαε θὰ τὸν ἔπαιρναν μὲ τὶς πέτρες.

Ὁ Τσαϊπᾶς κύτταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ φίλο του κατὰματα· ἔπειτα ἔσκασε στὰ γέλοια. Ἐγέλασε τόσο δυνατὰ ποῦ ὁ δικολάβος ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντὰ του. Πίσω μου Σατανᾶ! μὲ παλαβοὺς δὲν εἶνε νὰ καταπιάνεται κανείς! Ἐτσι, φίλε μου, προσβάλλεις τὸ θρησκευτικὸ αἶσθημα τ' ἀλλουνοῦ! Ν' ἀγριέψῃ ὁ κόσμος καὶ νᾶχουμε φασαρίες!... Ἐτρεξε πίσω ἀπὸ τοὺς παπαδες, δίπλα στὸ κόνισμα κ' ἔδειχνε μεγάλη κατάνυξη. Ὅταν φώναζε τὸ πλῆθος τὸ «Κύριε ἐλέησον!» ἀνοίγε τὸ στόμα, τὸ φώναζε κ' ἐκεῖνος δυνατὰ, ρυθμικὰ καὶ μονότονα·

Ἡ Δις ΑΡΤΕΜΙΣ ΣΑΚΟΡΡΑΦΟΥ
ἡ λαβοῦσα χρυσοῦν μετάλλιον διὰ τὸ πιάνο.

Μόλις ἄρχιζαν τὰ σταυροκοπήματα, τ' ἄρχιζε κ' ἐκεῖνος καὶ δὲν ἔπαυε ἂν δὲν ἔπαιναν πρῶτα οἱ ἄλλοι. Ἦρθαν μάλιστα στιγμὲς ποῦ φάνηκε πρόθυμος νὰ πιάσῃ τὸ κόνισμα, νὰ κοπιᾶσῃ κι αὐτὸς γιὰ τὴ Χάρη του.

— Τρομῶ καὶ λέω τὸ διάλο ἔχουμαι μαζί μας!...εἶπε δυνατὰ ὁ Ἀρλετῆς, φουρκισμένος γιὰ τὰ γέλοια τοῦ Τσαϊπᾶ.

ΕΥΑ ΝΙΚΗΤΡΙΑ

(Βραβευμένην ἔργον τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας)

Ὁ Δέλο περιέμενε τὶς ἀποκρηγῆς διὰ τὰ προχωρήσει εἰς τὰς ἐρωτικὰς σχέσεις του μετὰ τὴν Δώρα. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ὅπου ἡ ἐκκλησία δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν τρέλλαν τῆς ἀποκρηγῆς, τὸ καρναβάλι εἰς τὴν Ρώμην ἔχασε τὴν μεσαιωνικὴν λαμπρότητά του καὶ τὴν πρωτοτυπίαν του, ἀλλὰ πάντοτε εἶνε πολὺ εὐνοϊκὸν διὰ τοὺς ἐρωτευμένους. Αἱ προσωπίδες, τὰ ντόμια, τὰ κομψοῦ χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ γίνονται εἰδύλλια τρέλλας τραγικὰ ἢ κωμικὰ.

Οἱ χοροὶ τῶν προσωπιδοφόρων εἰς τὴν Ἰταλίαν ἔχουν χαρακτῆρα ὅλως διόλου κοσμικόν. Τίποτε τὸ ὑπερβολικὰ τρελλὸν καὶ τὸ ἀπρεπές. Αἱ μεγάλαι κυρίαὶ καὶ αὐταὶ πηγαίνουν, ἢ διὰ τὰ πειράζουσι τοὺς φίλους των ἢ τοὺς γνωστούς των, ἢ διὰ τὰ περιπατοῦν ἄφοβα στὸ μπράτσο τοῦ ἀγαπημένου των. Ἡ Ρωμία πρὸ μηνῶν συλλογίζεται τὸν χορὸν αὐτὸν καὶ ἐλπίζει πάντοτε νὰ εὕρῃ εἰς αὐτὸν κάποιον εὐχάριστον περιπέτειαν. Ἡ κ. δὲ Βέργα ἦτο φανατικὴ καὶ διὰ τὰ ἔχη περισσοτέραν ἐλευθερίαν ἐπήγαινε εἰς αὐτοὺς μετὰ πατριώτας τῆς καὶ διεσκέδαζε πολὺ, ἐπήγαινε πάντοτε μασκαρμένη, ἀλλ' οἱ φίλοι τῆς εἰς τὸ τέλος τὴν ἐγνώριζαν, διὰ τὰ μὴν τῆς χαλάσουν ὅμως τὴν εὐχαρίστησιν δὲν τὴν ἄφιναν τὰ ἐννοήσῃ. Κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ ἡ ἀρρώστια ἐνὸς παιδιοῦ τῆς τὴν ἐμπόδιζε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸν χορὸν. Εἰς τὸν τελευταῖον ὅπου ἦτο ἐλευθέρω, ἐνόησεν ἕνα θεωρεῖον εἰς τὸ θέατρον Κοστάντι, ἐπροσκάλεσε δύο Ἀμερικανούς καὶ τὴν Ἑλένην καὶ τὴν Δώραν. Παρήγγειλε τρία ντόμια μαῦρα καθ' ὅλα ὅμοια, ὄχι πολὺ ἄσχημα, τὰ ὅποια ὅμως ἔκρυπταν καλὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα. Ἐπειτα ἐξήγησε εἰς τὰς φίλας τῆς πῶς γίνονται οἱ χοροὶ αὐτοὶ τῆς ἀποκρηγῆς εἰς τὴν Ρώμην, τὰς ἐδίδαξε ν' ἀλλάζουσι τὴν φωνὴν των καὶ τοὺς εἶπε μερικὰ μυστικὰ τῶν γνωστών τῆς νέων. Ὅταν ἔφθασεν ἡ μεγάλη βραδυνὰ τὰς ὡδήγησε εἰς τὸ Κοστάντι. Καὶ αἱ τρεῖς ἔφεραν εἰς τὸν ἀριστερόν ὄμον τὰ ἴδια λουλούδια. Μόλις ἔφθασαν εἰς τὸ θεωρεῖον των ἡ κ. Ρονάλδου καὶ ἡ δις Καρόλ ἐκύτταζαν μετ' ὀλίγον τρόμον τὸ περίεργον ἐκεῖνο μασκαρευμένον πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἐκινεῖτο καὶ ἐφώναζε τόσοσιν πλησίον των. Ἀνυπόμονος νὰ διασκεδάσῃ ἡ μαρκησία ἀμέσως ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς δύο Ἀμερικανούς καὶ ὡδήγησε τὰς δύο φίλας τῆς εἰς τὴν σάλλα· ἐκεῖ τοὺς ἔκαμε ἀκόμη μερικὰς συστάσεις, καὶ ἰδίως ποτὲ νὰ μὴν δεχθῶν τὰς

ὡδηγήσουσι εἰς θεωρεῖον καὶ ν' ἀποφεύγουσι τοὺς ἀδιακρίτους. Ἐπειτα ἀνακατέφθη μετὰ τὸν κόσμον καὶ ἐχάθη. Αἱ προσωπίδες ἀντὶ τὰ δώσουσι θάρρος εἰς τὰς δύο Ἀμερικανίδας καθὼς ἐνόμιζαν, τὸ ἐναντίον τὰς παρέλναν, καὶ ἡ ψεύτικη φωνή, τὴν ὁποῖαν ἐνόμιζαν ὅτι τόσοσιν ὠραία ἐμμοῦντο ἦτο ἀδύνατον νὰ βγῇ ἀπὸ τὸν λάρυνγόν τας.

Αἱ πρῶται δοκιμαί των ἦσαν ἀρκετὰ ἀδέξιοι, ἀλλὰ μόλις ἐπῆραν θάρρος, τὸ παιχνίδι αὐτὸ τὰς διεσκέδαζε πολὺ.

Κατὰ βάθος καὶ διὰ τὰς δύο χωρὶς νὰ τὸ ὁμολογήσουσι, τὸ μεγαλείτερον θέλημα τῶν χοροῦ αὐτοῦ ἦτο ὁ Sant Anna. Αὐτὸν ἰδίως ἐπιθυμοῦσαν νὰ πειράξουσι καὶ νὰ ἐκπλήξουσι. Ἀμέσως τὸν ἀνεζήτησαν διὰ τοῦ βλέμματός. Ἦτο ἐκεῖ, ὀρθός, ἐμπρός εἰς τὸ φῶς μετὰ τὴν πλάτη ἀκουμπισμένη εἰς ἕνα θεωρεῖον πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς εἰσόδου, μετὰ ἕνα ἄσπρο γαρύφαλο εἰς τὴν κουμπότρουπα· ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τὰς μεγαλειτέρας ἐπιτυχίας, ἀπὸ ὅλους τοὺς παρόντας καὶ ἦτο περιτριγυρισμένος ἀπὸ ντόμια μετὰ τὰ ὅποια ἄλλαζε χαριτωμένα ἀστεῖα. Ἐτσι περικυκλωμένος ὅπου δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν πλησιάσουσι κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τῆς βραδυῆς. Τέλος ἀνακατέφθη καὶ αὐτὸς μετὰ τὸ πλῆθος καὶ παρατηρῶν μετὰ προσοχὴν ὅλες τὰς μάσκες ἐφαίνετο ὅτι νὰ ἐζητοῦσε κάποιον. Πολλὰ γυναῖκες ἐδοκίμασαν νὰ τὸν κρατήσουσι κοντὰ τους, ἀλλὰ τὰς ἀπέφυγε μετὰ δεξιότητα. Ἡ Ἑλένη, ἡ ὁποῖα δὲν τὸν εἶχε χάσει ἀπὸ ἐμπρός τῆς, τὸν ἐπλησίασε καὶ ἤρχισε νὰ τὸν ἀκολουθῇ, σχεδὸν θαμβωμένη ἀπὸ τὴν συγκίνησιν. Ἐνας ὄμιλος τὸν ἐσταμίτησε καὶ εὐρέθη εἰς τὸ πλάι του. Ἀποτόμως ἔπιασε τὸν βραχίονα του. Ὁ Δέλο τὴν ἐκύτταξε μετὰ περιέργειαν καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐφωτίσθη.

— Εἶνε ἀλήθεια ὅτι νυμφεύσθε, ἠρώτησεν ἡ κ. Ρονάλδου γαλλικὰ καὶ μετὰ φωνὴν παρηλλαγμένην.

— Ἀκόμη!..... Ἀ! ἀλλ' αὐτὸ θὰ εἶνε κανένα στοίχημα, γιὰτὶ τώρα εἶνε ἡ δεκάτη φορὰ, ὅπου μοῦ κάνουν αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν.

— Καὶ τί ἀποκριθῆκατε.

— Ὅτι ἤμουν πολὺ διατεθειμένος, ἐὰν ἤθελαν νὰ με δεχθῶν.

Ἐπὶ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν, ἡ Ἑλένη μετὰ κίνησιν ἀπότομον ἐζήτησε νὰ τραβῆξῃ τὸ χέρι τῆς. Ὁ κόμης τὴν ἐκράτησε καὶ τὴν ἔσφιξε κοντὰ του, αὐτὸ ἔκαμε τὴν Ἑλένην νὰ αἰσθανθῇ τὴν περιέργειαν εὐτυχίαν, τὴν ὁποῖαν εἶχε αἰσθανθῇ εἰς τὸ Ouchy.

— Γιατὶ θέλεις νὰ μ' ἀφήσῃς ἔτσι γρήγορα; εἶπεν ὁ Sant Anna σιγά, σιγά. Ὁ γάμος μου λοιπὸν σοῦ προξενεῖ λύπην;

— Εἰς ἐμένα.... Ἀ! ἂν ἤξεύρατε πόσον μοῦ εἶσθε ἀδιάφορος!

Ὁ Δέλο δὲν ἀμφέβαλλε πλέον ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μετὰ τὴν κ. Ρονάλδου: μία ἰδέα περιέργου τοῦ ἦλθε εἰς τὸν νοῦν.

— Ἀδιάφορος; ἀπεκρίθη, σοῦ εἶμαι ἀδιάφορος... Δὲν πιστεύω τίποτε, διότι ὁ ἔρωσ μου ἐπροξένησε πάντοτε ἔρωτα.

— Ὅχι πάντοτε.

— Πάντοτε... ἀργὰ ἢ γρήγορα. Ἀπεφάσισα νὰ σὲ κατακτίσω, νὰ σὲ κάμω νὰ ξεχάσῃς τὸν Ἰάκωβον Ἀσκότ. — Ἡ Ἑλένη ἐγέλασε διὰ τῆς βίας.

— Ἀ! Ἀ! μετὰ πέρνετε διὰ τὴν Ἀμερικανίδα σας... Ἐ λοιπὸν, ἂν καὶ ἐρωτευμένος δὲν τὴν γνωρίζετε καλά. Ὁ Sant-Anna προσποιούμενος ἐκπληξιν, ἐστάθη:

— Ποῖά εἶσαι λοιπὸν;

— Μαντεύσατε!

Καὶ μετὰ τὴν λέξιν αὐτὴν ἡ νέα γυναῖκα ἐλευθέρωσε τὸ χέρι τῆς, ἔστρεψε τὴν πλάτη καὶ ἐχάθη ἀνάμεσα εἰς τὸ πλῆθος.

Ἐνα εἰρωνικὸν μειδίαμα ἔλαμψε εἰς τὰ μάτια τοῦ κόμης.

«Ἴδὸν αὐτὴ εἰδοποιημένη, ἐσκέφθη, καὶ μανιδῶδες!»

— Ἡ Δώρα ἡ ὁποῖα ἀπὸ μακρὰ εἶδε ὅλην αὐτὴν τὴν σκηνὴν, ἄφησεν ἀμέσως τὸν δυστυχῆ, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀρχίσει νὰ ξεμανλίζῃ, καὶ ἤρχισε νὰ περιτριγυρίσῃ τὸν Δέλο. Δύο φορὲς τὸν ἐπλησίασε, χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν τόλμην νὰ τοῦ μιλήσῃ καταληφθεῖσα ἀπὸ ἀκατανίκητον δειλίαν. Ἐκεῖνος τὴν περιεργάσθη ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια. Ἄλλος κλάδος ἀπὸ τὰ αὐτὰ ἄνθη, θὰ εἶνε βεβαίως ἡ δις Καρόλ.

— Θέλεις νὰ δεχθῆς τὸν βραχίονα μου; μοῦ ἀρέσεις.

Ἡ νέα ἀκούμπησε τὸν βραχίονα ἀπὸ συγκίνησιν χέρι τῆς στὸ βραχίονα ποῦ τῆς προσεφέρθη.

— Ἄς ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸν φοῦρνον αὐτόν. Πᾶμε εἰς τοὺς διαδρόμους ἐκεῖ εἶνε πολὺ καλλιτέρα.

Ἐπειτα βλέπων πῶς τὸ ντόμιόν του δὲν ἄνοιγε τὸ στόμα.

— Δὲν εἶσαι μονογῶς ἐλπίζω.

— Ἡ Δώρα τέλος ἐπανεῦρε τὸ ὠραῖον θάρρος τῆς.

— Ὅχι, ὄχι, ἀπεκρίθη βιαστικὰ μετὰ φωνὴν τελείως διαφορετικὴν — καὶ γνωρίζω μάλιστα πολλὰ διὰ σᾶς.

— Ἀλήθεια!

— Μάλιστα, εἶσθε ἐλαφρὸς, ἄπιστος, ὅπως ὁ Δὸν Ζουάν, ἀνίκανος διὰ σοβαρὸν αἶσθημα, ὅσον

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ
ὁ συγγραφεὺς τῶν Παναθηναίων

καὶ ἂν θέλετε νὰ βεβαιώσετε τὰς γυναῖκας πῶς εἶσθε ἐρωτευμένοι μαζί τους.

— Αἱ πληροφορίες σου εἶνε ψευδεῖς, ψευδίσταται. Ἡμπορῶ νὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω, ἄς ἔμβωμεν εἰς τὸ θεωρεῖον αὐτό.

Ἡ δις Καρόλ, ἐνθουσιασμένη τὴν σύστασιν τῆς κυρίας δὲ Βέργα, ἠθέλησε νὰ φύγῃ, ὁ Δέλο ὅμως τὴν ἐκράτησεν ἀπὸ τὸ χέρι μετὰ ζωηρότητα.

— Δὲν σὲ ἀφίνω πρὶν μετὰ ἀκούσῃς. Ἐνας κατηγορούμενος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερασπισθῇ ἑαυτόν.

Καὶ μετὰ δύναμιν ἡ ὁποῖα ἐπέδρασεν ὡς γόητρον εἰς τὴν Ἀμερικανίδα, τὴν ὡδήγησε εἰς ἕνα θεωρεῖον πρώτης σειρᾶς, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀνήκε, τῆς προσέφεραν ἕνα κάθισμα καὶ ἐκάθησε ἀπέναντί τῆς, μετὰ τὴν ῥάχην γυρισμένην πρὸς τὴν σάλλα.

— Σᾶς εἶπαν λοιπὸν πῶς εἶμαι ἀνίκανος νὰ αἰσθανθῶ σοβαρὸν αἶσθημα; τὴν ἠρώτησε, ἀφίνων κατὰ μέρος τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ὅπου μετεχειρίζετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ.

Ἡ Δώρα ἔκαμεν ἕνα σημεῖον καταφατικόν.

— Ἐ λοιπὸν, σᾶς ἠπάτησαν, διότι ἀγαπῶ εὐλικρινῶς μίαν νέαν.

— Ἀ! Ἀ!

— Εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια.

— Μία νέα ξανθή;

— Ὅχι εἶνε μελαχροινή.

— Ὁραία;

—Γιὰ μένα ναί.

—Αὐτὸ θέλει νὰ πῆ πῶς εἶνε ἄσχημη γὰ τοὺς ἄλλους.

—Διόλου!... Ἔχει τὰ ωραϊότερα μάτια τοῦ κόσμου καὶ εἶνε ἔξυπνη, ἰδιότροπος, θαυμασία. Τὴν ἀγαπῶ ὅπως ποτέ μου δὲν ἀγάπησα! Εἶνε δὲ τόσο ἀλήθεια ὥστε διὰ πρώτην φοράν, σκέπτομαι νὰ νυμφευθῶ....

Θέλετε νὰ σᾶς πῶ τὸ ὄνομά της; ἠρώτησεν ὁ Λέλο χαμηλόνων τὴν φωνήν.

—Ὅχι, ὄχι, δὲν εἶμαι περιεργός.

—Διότι τὸ γνωρίζετε αὐτὸ τὸ ὄνομα, διότι γνωρίζετε ὅτι εἶνε τὸ ἰδικόν σας.

Ἡ δις Καρὸλ ἐσηκώθη με φανεράν συγκίνησιν κάτω ἀπὸ τὴν μάσκα της καὶ τὸ ντόμιόν της.

—Τὶ τρέλλα, εἶπεν ἀποτόμως!

Ὁ Λέλο ἐσηκώθη καὶ αὐτὸς καὶ λαμβάνων τὰ δύο χέρια της νέας, τὰ ἐκράτησε ζωηρῶς μέσα εἰς τὰ δικά του.

—Τρέλλα! γιατί; Δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς πῶ ὅτι αἰσθάνωμαι σὲ ἕνα τέτοιο τόπο, ἀλλὰ τὰ λόγια σας μοῦ ἔδωκαν τὸ θάρρος. Πέστε μου πῶς πιστεύετε εἰς τὸν ἕρωτά μου;

—Τὶ θὰ σᾶς χρησιμοποιῆσῃ αὐτό; Δὲν εἶμαι πλέον ἐλευθέρω, τὸ γνωρίζετε καλά.

—Ναί, καὶ ἡ θεὰ τοῦ δακτυλιδίου αὐτοῦ ποῦ φορεῖτε μοῦ προξενεῖ φρίκην. Δὲν θὰ εἶμαι εὐτυχῆς παρὰ τότε, ὅταν θὰ τὸ ἐπιστρέψετε εἰς ἐκεῖνον ὅπου σᾶς τὸ ἔδωκε.

—Νὰ διαλύσω τὸν ἀρραβῶνα μου! Ὡ! εἶνε ἀδύνατον, ἀδύνατον.

Ὁ κ. Ἀσκὸτ δὲν ἀξίζει μὴ τέτοια προβολή. Αὐτὸ θὰ τοῦ κατέστρεφε τὴν ζωὴν, με ἀγαπᾶ με μοναδικὴν ἀγάπην.

—Ἀλλὰ δὲν τὸν ἀγαπᾶτε σεῖς! εἶπε με θάρρος ὁ κόμης.

Καὶ ἐὰν τολμήσετε νὰ κυττάξετε εἰς τὸ βᾶθος τῆς καρδιάς σας, ἢ ἀπατώμαι, ἢ θὰ δῆτε ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ὑπανδρευθῆτε πλέον τὸν κύριον Ἀσκότ.

Ἡ Δώρα με ὀρμὴν ἐλευθέρωσε τὰ χέρια της: ἕνας φίλος τοῦ Λέλο, νομίζων πῶς τὸ θεωρεῖον ἦτο ἐλεύθερο ἔκαμεν ἔφοδον με δύο ντόμινα. Ἐγινε κάποιος θόρυβος καὶ πρὶν προφθάσουν οἱ εἰσελθόντες νὰ φύγουν, ἡ νέα Ἀμερικανὶς ἔδραπέτευσε.

Ὅταν ἡ δις Καρὸλ ἐπέστρεψε εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, κατὰ τὰς τρεῖς τὸ πρωί, ὁ ταχυδρόμος τῆς ἔδωκεν ἕνα τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον εἶχεν ἔλθει τὸ βράδυ. Ἐμάντευσε ἀπὸ ποῖον ἦτο ἀμέσως, καὶ ὠχρίασε ὀλίγον.

—Ὁ Ἰάκωβος ἔρχεται τὴν Πέμπτην, εἶπε, ἀφοῦ τὸ ἐδιάρσα.

—Δὲν εἶνε πολὺ ἐνωρίς, εἶπε ξηρὰ ἡ κ. Ροβῆλδου.

—Ὅχι, εἶνε μᾶλλον πολὺ ἀργά!—ἀπεκρίθη ἡ Δώρα, ἔσεχιζουσα τὸ τηλεγράφημα με κινήσεις σκληρὰς, αἱ ὁποῖαι ἐσήμαιναν ὅτι εἶχε λάβει κάποιαν ἀπόφασιν.

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

(Συνέχεια)

ΣΤΕΦΑΣ εἰς τὸ κρεβάτι του δὲν ἀνεπαύθη, δὲν ἠσύχασεν οὔτε στιγμήν. Ἡσθάνετο ἕνα βαθὺν πόνον, καὶ ὅταν νὰ τοῦ εἶχαν τραυματίσει τὴν ψυχὴν. Οὔτε τὴν ἡμέραν ὅπου εἶχε τυφλωθῆ δὲν ὑπέφερε τόσο. Τότε τὸν ἀδικοῦσεν ἡ τύχη, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους δὲν ἐκλέγει τὰ θύματά της. Τώρα ἡ ἀδικία, ὁ πόνος, τὸ κακὸν τοῦ ἤρχετο ἀπὸ τὴν γυναῖκα, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε συνειθίσει νὰ πιστεύῃ ὡς εἰς ἁγίαν. Ἡ Ἀμάλια ὡς τὴν στιγμήν ἐκείνην, ἦτο δι' αὐτὸν ἕνα ἄκακο καὶ καλόν, ἀλλὰ τρελλοῦτικο παιδί. Τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ κάμῃ καλόν, ἀλλ' οὔτε κακὸ εἰς κανένα. Πονηρὰν, ὑποκρίτριαν, κακὴν, δὲν τὴν εἶχε φαντασθῆ ποτέ. Καὶ τώρα τὴν ἔβλεπε ὑπονομεύουσαν σκοπίμως τὴν τιμὴν ἑνὸς πτωχοῦ κοριτσιοῦ, διὰ νὰ διασκεδάξῃ καὶ νὰ ὀργιᾷ εἰς βᾶρος της. Διότι ἡ Villa Gioia, ἦτο ὁ παράδεισος τῆς χαρᾶς, ὡς ἔλεγεν ὁ Θωμᾶς, τῶν ὀργίων καὶ τῆς ἀναιδείας καὶ τῆς ξετσιπωσιᾶς, ὅπως ἐννοοῦσεν ὁλος ὁ κόσμος, ὅπως εἴξευρεν αὐτὸς ὁ Στέφας. Καὶ ἐπήγαινε εἰς τὸ σπῆτι του καὶ ἦτο ἡ φίλη τῆς κ. Θωμᾶ, καὶ ἐτολμοῦσε συχνὰ νὰ κάμῃ εἰς βᾶρος καὶ τῆς δυστυχομένης ἀκόμη αὐτῆς γυναικὸς ὑπαιγμούς ὑπόπτους. Ἄν καὶ τὴν ἐπαινοῦσε, τὴν ἐγκωμίαζε, τῆς ἔπλεκε παρηγορικούς, ὅμως εἶχεν ἕνα ἰδιαίτερον τρόπον με μίαν λέξιν της βαλμένην ὅπου ἔπρεπε καὶ αὐτὸν τὸν Θωμᾶ νὰ ἐξεγείρῃ ἐναντίον της.

Ὅλη ἡ εὐπιστία του ἢ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔγινε δυσπιστία, ὅλη ἡ ἐμπιστοσύνη του κατέπεσε. Ποιὸς ξέρει, ἂν ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ἔγινε γυναῖκα του δὲν ὑπῆρχε τὸ πάθος αὐτό, ἢ ἂν εἰς τὸ ταξίδι των δὲν διεσκέδαζεν εἰς βᾶρος του, ἢ ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἀτύχημα του δὲν εἶχε συντελέσει, δὲν εἶχεν ἀνακατώσει τὰ χημικὰ ὑγρά, διὰ τὸ ἐμποδίσῃ τὴν ἀσχολίαν αὐτὴν, ποῦ τόσο τὴν ἐσκότιζε. Καὶ γὰρ ὄχι δὲν θὰ τὸ ἔκαμε, διὰ νὰ τὸν τυφλώσῃ, διὰ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν τρόπον νὰ βλέπῃ τί ἔκαμνε καὶ εἰς τί ἠσχολεῖτο.

Τώρα τὸ παρελθὸν ἐπαρουσιάζετο ἐμπρὸς τοῦ ἀλλοιώτικο, κακόν, φοβερόν. Τώρα κάθε λεπτομέρεια τῆς κοινῆς ζωῆς των, εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλοτε δὲν εἶχε προσέξει, δὲν εἶχε δώσει σημασίαν, ἐγίνετο ἀφορμὴ νέων ὑπονοειῶν, νέας σειρᾶς σκέψεων καὶ συλλογισμῶν.

Καὶ διὰ μίας σκέψης φοβερῶ ἀνεπήδησε μέσα ἀπὸ τὸ χάος τῶν ἄλλων λογισμῶν του. Ἐνα συμπέρασμα ἄγριον καὶ φοβερόν, ποῦ τὸν ἔκαμε νὰ φρέξῃ, νὰ γῆνη κακός, νὰ φωνάξῃ σχεδὸν ἀπὸ τὴν μανίαν του. Βεβαίως ἔτσι ἦτο. Ναί! Τῆς εἶχεν ἀπαγορεύσει νὰ φορῆ τὴν νύκτα κόκκινα φιογκάκια γύρω εἰς τὸ κεφάλι της καὶ κόκκινες κορδέλες γύρω εἰς τὸν λαιμόν της. Τὰ κόκκινα ἀράβικα παπουτσάκια της, ποῦ τόσο ἀγαποῦσε, τῆς τὰ εἶχε κρύψει διὰ νὰ μὴν τὰ φορῆ, διότι μέσα εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ κόκκινα τοῦ ἐφαίνετο εἰς τὴν ζωὴν των τὴν ἰδιαίτεράν σὰν κοκότα.

Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ εἶχε γίνε σκηνὴ μεταξὺ των διὰ τὴν ἀντιπάθειαν του αὐτὴν πρὸς τὴν ἑσπερινὴν τουαλέτα της. Μετὰ δύο ἡμέρες εἶχε συμβῆ τὸ δυστύχημά του. Καὶ ἔπειτα, ὅταν ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς, εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ τὸν Μαρτὴν νὰ λέγῃ εἰς τὴν καμαριέρα της: ξέρει ἢ κυρία μέσα εἰς τὰ κόκκινα νυκτικά της μοιάζει ἐντελῶς Παρισινή.

Τόσον ὅλα αὐτὰ τὸν ἐτάραξαν, ὥστε ἤρχισε νὰ κλαίῃ σὰν μικρὸ παιδί. Τί τρελλός! Καὶ χάριν της εἶχε σφίξει τὴν καρδίαν του καὶ εἶχε καταπνίξει τὸ ὄρατον αἰσθημά του πρὸς τὴν Ἄνναν, πρὸς τὴν ὁποίαν τὸν ἔφεραν ἕνας ἀληθινὸς ἕρωτος, μὴ πραγματικῆ ἔλξης. Τὸν εἶχαν ἀρπάξει, εἶχαν συνομώσει αἰδύω ἀδελφαί, εὐθὺς ποῦ ἀντελήφθησαν ὅτι ἡ συμπάθειά του πρὸς τὴν Ἄνναν θὰ κατέστρεφε τὰ οικονομικά των σχέδια. Διότι τὸ βλεπε τώρα, τὸ ἐννοοῦσε. Ὁ γάμος αὐτὸς ἦτο ἕργον τῆς μητρικῆς του, ἡ ὁποία ἠθέλε νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν της ἢ μεγάλην περιουσία του.

Ἐνῶ ἔκαμνε τὰς σκέψεις αὐτὰς ἡ θύρα ἀνοῖξε μίαν ἄγνωστον γυναικείαν φωνὴν τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς σκέψεις του.

Τί θέλετε; τῆς εἶπεν ἀπότομα καὶ ποιὸς σᾶς στέλλει ἐδῶ;

Ἐγώ, τὴν φέρω, φίλε μου, εἶπεν ὁ γιατρός. Νομίζω ὅτι ἔχεις ἀνάγκην νοσηλείας κάπως συστηματικῶς καὶ ἡ ἀδελφὴ Τερέζα εἶνε ἰδικὸς μας κρείτσι.

Ὁ Στέφας δὲν τὸν ἄφησε νὰ τελειώσῃ.

Ἡ νοσοκόμος σας δὲν μοῦ χρειάζεται, γιατρέ. Εἶμαι πολὺ καλά εἰς τὴν ὑγίαν μου καὶ θὰ σηκωθῶ ἀμέσως με τὴν ἄδειάν σας.

Ἀλλὰ ἡ πληγὴ σας. Ἡ ζάλη, ἡ σκοτοδίνη...

Ἡ πληγὴ μου ἦτο γρατσούνισμα καὶ ἡ ζάλη μου ἐπέρασε, ὅπως περνοῦν ὅλες ἡ ζάλες.

Κοῖμα ποῦ δὲν εἶνε ἐδῶ ἡ γυναῖκα σας γιὰ νὰ τὴν καθουχάσω. Ἡ καῦμένη ἦταν τόσο τρομαγμένη, τόσο ἀνήσυχη, ποῦ ἐπῆγε μόνη της, ἐκατέβηκεν ἐπίτηδες γιὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν διευθύντριαν τῶν καλογραϊῶν τὴν ἀδελφὴν Τερέζαν.

Ἐπῆγεν εἰς τὴν Κέρκυραν ἐπίτηδες, ἐπανελάβεν ὁ Στέφας, ὅταν καθε μὴ ἀπὸ τὰς λέξεις αὐτὰς νὰ ἦτο ὄργανα βασανιστικά, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔχυναν εἰς τὸς σάρκας. Ὡς ἐπῆγεν εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ ἦλθεν εἰς τὸ σχολεῖον σας, ἀδελφή, εἰς τὰς ἐννιάμισον, περίπου, δὲν εἶν' ἔτσι; Καὶ τὸ σχολεῖον σας εἶνε τώρα ἐξοχικόν, νομίζω, κάπου, ἐκεῖ κοντά, εἰς τὴν Villa Gioia...

Δύω βήματα ἀπὸ τὴν villa, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ, ἐπαναλαμβάνουσα ὡς ἤχῳ τὰ λόγια τοῦ Στέφα.

Ἡ καῦμένη ἡ κ. Ἀμάλια, εἶπεν ὁ γιατρός εὐθὺς ποῦ ἐβγήκεν ἡ ἀδελφὴ. Δὲν ἠθέλεν ἐκείνη νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν νὰ σᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἄλλην τὴν ἀγανώστριν σας, αὐτὴν τὴν δεσποινίδα Ἄννα, ἀλλὰ ἐγὼ ἐπέμεινα. Ἐνόησα ὅτι...

Δὲν ἐννοήσατε τίποτε, γιατρέ, καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ κανονίζω τὰ τοῦ σπιτιοῦ μου, ὅπως νομίζω καλλίτερα. Ἡ δεσποινὶς Ἄννα δὲν εἶνε ὅ,τι νομίζετε. Εἶνε ἡ εὐγενεστέρα καὶ πλέον ἔντιμος ὑπαρξὶς τοῦ κόσμου.

Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, φίλε μου. Θέλω πολὺ νὰ τὸ πιστεύσω, φίλε μου. Οὔτε ὑποπτεύθη τίποτε ἐγώ. Αἱ διαδόσεις ὁμως...

Αἱ διαδόσεις εἶνε ἐπιτήδειαι καὶ κακοήθειες συκοφανταί, ἰατρέ. Ἄς μὴν ὀμιλῶμεν πλέον περὶ αὐτῶν...

Τὴν ὀμιλίαν των εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διέκοψεν ἡ Ἀμάλια, ἡ ὁποία εἶχεν εἰσελθεῖ ἀρκετὰ ἡσυχὰ παρὰ τὴν συνήθειάν της. Ἐφαίνετο ἀνήσυχος, ταραγμένη καὶ ἦτο πολὺ ὠχρὰ.

Πῶς εἶνε, γιατρέ; ἠρώτησε δειλὰ.

Εἶμαι πολὺ καλά, ἀγαπητὴ μου. Μὴν ἀνησυχῆς καὶ πηγαίνεις εἰς τὴν πόλιν καὶ κοπιάζεις ἐξ αἰτίας μου. Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἐξέχασες τὰ γράμματα τῆς κ. Ἄννας καὶ ὅτι δὲν εἰδοποίησες περὶ τῆς μικρᾶς αὐτῆς ἀδιαθεσίας μου τὸν κ. Θωμᾶν. Γιατί νὰ ἀνησυχῆσῃ ὁ ἄνθρωπος, ὁ καλὸς αὐτὸς φίλος, γιατί;

Ἡ Ἀμάλια ἐγλώμαινε καὶ ἐκοκκίνισε με τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Στέφα. Ἐπέισθη ὅτι τὰ πράγματα εἶχαν ἀποκαλυφθῆ, ὅτι ἡ τηλεφωνικὴ συνεννόησις περὶ τῆς ὁποίας τῆς εἶχεν ὀμιλήσει πρὸ ὀλίγου ὁ Θωμᾶς εἶχε γίνε με τὸν Στέφα, ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλέον κανὲν μέσον σωτηρίας. Χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τίποτε, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον. Ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ δὲν εὐρι-

σκε τίποτε, ποῦ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐπινοήσῃ ἀμέσως κανένα ψεῦμα διὰ νὰ σώσῃ τὰ πράγματα.

Ἐτρεξε καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν της, χωρὶς καὶ νὰ περιμείνῃ τὸν ἰατρόν. Ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ εὐρεθῇ μόνη, νὰ σκεφθῇ, νὰ ἰδῇ, ἂν ἠμποροῦσε νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰς συμβουλὰς τοῦ Θωμᾶ. Ζήτησε ἀπὸ τὴν μικροῦλαν αὐτὴν νὰ σὲ βοηθήσῃ, νὰ πάρῃ τὸ πρᾶγμα ἐπάνω της, εἶχεν εἰπεῖ ὁ Θωμᾶς. Καὶ ἡ πρότασις αὐτή, ὅσον καὶ ἂν τῆς ἐφαίνετο ἄνανδρος καὶ ποταπὴ ἐτριγύριζεν εἰς τὰς σκέψεις της.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἰατρός, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ τὰ λόγια τοῦ Στέφα καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ τρόπου τῆς Ἀμάλιας εἶχαν κάμει ἐντύπωσιν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ γραφεῖον μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ τὴν εὐρισκεν ἐκεῖ. Ἄλλ' αὐτὴ αὐτῆς εὐρήσκει τὴν ἄνναν, ἡ ὁποία ἐγραφεν. Ἡ κόρη εὐθὺς ὡς τὸν εἶδε, ἐσηκώθη καὶ τὸν ἐχαίρεισε. Ἡμπορῶ νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ἰατρέ, εἶπε μὲ φωνὴν, ἡ ὁποία ἔτρεμεν ὀλίγον, διατί μοῦ ἀπηγορεύσατε τὴν εἴσοδον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κ. Στέφα; Καὶ διατί ἀκόμη ὑποπτεύθητε ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ τοῦ ἔδωκα ἐγὼ ἀφορμὴν νὰ ταραχθῇ;

Διότι, δεσποινίς, ὁ κ. Στέφας ἐπαθε συννεπεία ταραχῆς, καὶ ἀφοῦ μὲ ὑμᾶς καὶ μόνην εἶχεν ὁμιλήσει, φυσικὸν ἦτο... Ἐν τούτοις, ἂν ἠθέλετε νὰ μοῦ ἐπαναλάβετε λεπτομερῶς τί συνέβη. Ἴσως θὰ εὐρισκαμεν μαζὴ τὴν ἀφορμὴν τῆς ταραχῆς του. Μήπως εἶχε λάβει κανένα γράμμα; μήπως τοῦ εἶπαν τίποτε σχετικὸν μὲ τὸν Θωμᾶ; Θέλω νὰ βοηθήσω τὴν μνήμην σας, εἶπεν ὁ γιαιρός, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποπτευθῆ μετὰ τὰ λόγια ἐκεῖνα τοῦ Στέφα πρὸς τὴν νοσοκόμον καὶ πρὸς τὴν Ἀμάλιαν, ὅτι ὁ Θωμᾶς δὲν ἦτο ξένος πρὸς τὸ περιστατικόν. Ἐπεισθὴν, εἶπεν ἔπειτα, ὅτι σᾶς εἶχα ἀδικήσει, διότι αὐτὸς ὁ κ. Στέφας μοῦ ὁμίλησε μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸν δι' ἐσᾶς, μὲ τόσον εἰλικρινῆ θαυμασμὸν διὰ τὸν χαρακτῆρα σας. Καὶ ἐξ ἄλλου ἐταράχθη τόσον, ὅταν ὁμιλοῦσεν εἰς τὴν γυναῖκα του διὰ τὸν Θωμᾶ...

Ἄ! εἶπεν ἡ Ἄννα, καὶ ἐφάνη τώρα καὶ αὐτὴ ταραγμένη. Ἄλλ' ἀμέσως ἠθέλησε νὰ κρύψῃ τὴν σκέψιν της καὶ ἐπρόσθεσε Δὲν βλέπω τίποτε, ἰατρέ. Θὰ εἶναι ἀπλὴ ἰδιοτροπία ἢ φαντασιοπληξία. Ξέρετε ὁ καῦμένος ὁ κ. Στέφας μετὰ τὸ δυστύχημά του ὑποφέρει τόσον. Ὅπως δῆποτε, εἰάν μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ τὸν ἰδῶ, ἵσως ἐννοήσω ἐγὼ τί συμβαίνει. Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήνωμεν ἐντελῶς μόνον, δὲν εἶναι ἔτσι. Καὶ ἔπειτα ἐγὼ ἔχω τὴν ἀλληλογραφίαν του, τοῦ κάμνω ἀνάγνωσιν. Ἡ ἀνάγνωσις τὸν ξεκουράζει, τὸν διασκεδάζει ἀπὸ τὰς κακὰς του σκέψεις.

Ναί, ναί, βέβαια. Πρέπει νὰ τὸν ἰδῆτε καὶ

ἀμέσως μάλιστα. Καμμιά φορὰ σεῖς αἱ γυναῖκες εἰσθε καλλίτεροι γιαιτροὶ ἀπὸ ἡμᾶς. Ἐπειτα σεῖς εἰσθε καὶ πραγματικὴ ἰατρὸς καὶ ἡ συντροφιά σας δι' ἓνα ἐπιστήμονα, σὺν τὸν Στέφα δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα.

K. PAPPEN

ΑΙ ΣΦΑΓΑΙ ΤΩΝ ΑΔΑΝΩΝ

B'.

Ἡ ἡσυχία ἤρχισε καὶ πῶς νὰ ἐπικρατῇ ἐν τῇ πόλει καὶ οἱ ἄνθρωποι θαρραλεώτεροι νὰ ἐξέρχονται ἀνὰ τὰς ὁδοὺς. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθσαν εἰς Μερούιναν καὶ τὰ ξένα πολεμικὰ, οἱ δὲ κυβερνῆται ἀνελθόντες παρὰ τῷ Διοικητῇ ἔκαμαν πρὸς αὐτὸν τὰς δεούσας παραστάσεις καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ὑπόσχεσιν ὅτι τὰ πάντα θ' ἀποκαταθῶσιν ὡς καὶ πρότερον καὶ ὅτι οὐδεὶς τοῦ λοιποῦ ἔχει νὰ φοβῆται τι. Εἶμεθα λοιπὸν ἡσυχοὶ καὶ ἀμέριμνοι ὅτε τὴν Κυριακὴν 12 Ἀπριλίου περὶ τὴν 6 μ. μ. ὥραν αἴφνης ἀντήχησαν πυροβολισμοί. Πανικὸς κατέλαβε πάντας, καὶ οἱ ἐν τῇ ὁδῷ εὐρεθέντες ἤρχισαν νὰ τρέχουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ζητοῦντες καταφύγιον, ὅπως σωθῶσι ἀπὸ τὰς σφαίρας τῶν πυροβολούντων στρατιωτῶν. Δευτέρα σφαγὴ, δεύτερος ἐμπρησμός, ἀλλὰ φοβερώτερα τῶν πρώτων. Ὁ τὴν πρωτὰν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀφικθεὶς νέος συνταγματικὸς στρατὸς, τοῦ ὁποῖου τὴν ἀφίξιν μετὰ χαρᾶς ἐχαιρετίσαμεν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἤθελεν ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν, καθόσον ὁ εἰς τὴν πόλιν ὑπάρχων στρατὸς ἦτο μᾶλλον ἀπολυταρχικὸς, ὥρμησε κατὰ τῶν ἐναπομεινάντων Ἀρμενίων καὶ ἔθεσε πῦρ εἰς τὰς συνοικίας αὐτῶν ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦδε εἶχον προστατευθῆ ὑπὸ τῶν ἐρρωμένως ἀμνησμένων Ἀρμενίων.

Ἦτο ἀπαίσιον καὶ τρομακτικὸν τὸ θέαμα. Ἐβλεπέ τις τὴν πόλιν καιομένην ἀπὸ τὰ τέσσαρα σημεῖα μὲ στήλας φλογὸς οὐρανομήκεις καὶ ἤκουε τοὺς πυκνοὺς πυροβολισμοὺς καὶ τὰς φωνὰς τῶν ἀτυχῶν γυναικοπαίδων, τὰ ὁποῖα ἐξέρχόμενα τῶν πυροπολουμένων οἰκιῶν, ὅπως σωθῶσιν ἐπιπτον ὑπὸ τὰ κτυπήματα τοῦ ὄχλου καὶ τοῦ στρατοῦ.

Πεντακόσιοι περίπου ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά καταφρονῶντες ἐντὸς τοῦ Ἀρμενικοῦ σχολείου εὗρον οἰκτρὸν θάνατον εἰς τὰς φλόγας. Ἡ γαλλικὴ σχολὴ τῶν Ἰησουϊτῶν ὡς καὶ ἡ τῶν καλογραϊῶν τοιαύτη ἔνθα εἶχον καταφύγη ἀρκετοὶ Ἀρμένιοι ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Ἡ πόλις ὅλη μετεβλήθη εἰς τέφραν καὶ

εἰς ἐρείπια, ὑπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι θαμμένα τὰ θύματα τῆς Τουρκικῆς θηριωδίας καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῆς πολιτισμένης καὶ φιλανθρωποῦ Ἐυρώπης, ἣτις συνιστᾷ νοσοκομεία πρὸς περίθαλψιν ἑκατὸν ἢ διακοσίων πληγωμένων καὶ ἀφίνει νὰ σφάζονται καὶ νὰ κατακρεουργῶνται τριάκοντα χιλιάδες καὶ πλέον ἀνθρώπων ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτῆς καὶ μὲ τὸν φρικωδέστερον καὶ ἀγριώτερον τρόπον. Φρικιᾷ τις ἀκούων τὰς ἀφηγήσεις τῶν ἐπιζητούντων ἀτυχῶν αὐτῶν πλασμάτων. Κεφαλαὶ Ἀρμενίων ἐστήθησαν ὡς τρόπαια ἐπὶ τουρκικῶν οἰκιῶν. Γυναῖκες καὶ νεάνιδες ἠτιμάσθησαν, παιδιά καὶ βρέφη ἀσπλάγγως κατεκρεουργήθησαν. Τὰ νοσοκομεία αὐτὰ προχείρως συνεστήθησαν ὑπὸ τῆς συζύγου τοῦ Ἀγγλου προξένου *Mistresses Nylic* γέμουσι πληγωμένων, ἐκεῖ βρέφη φέροντα τρεῖς καὶ τέσσαρες μαχαιριές εἰς τὰ σωματάκια των, γυναῖκες καὶ νεάνιδες ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει... πληγὰς πρὸ τῶν ὁποίων καὶ αὐτοὶ οἱ νοσηλεύοντες ἰατροὶ φρικιώσι. Ἡ σφαγὴ αὕτη τῆς Κιλικίας εἶναι τὸ φρικωδέστερον καὶ ἀπαισιώτερον γεγονός τοῦ αἰῶνος.

Εἰς 30 χιλ. ἀνέρχονται πάντες οἱ σφαγέντες ἐν ὅλῃ τῇ Κιλικίᾳ ἐξ ὧν 1000 περίπου εἶναι Ἕλληγες.

Διότι καὶ οἱ ἡμέτεροι ὑπέστησαν οὐκ ὀλίγας καταστροφάς. Διακόσιοι περίπου οἰκογένειαι μένουσιν ἄστεγοι, ἀφημέται εἰς τὸ ἔλεος τῆς φιλανθρωπίας τοῦ κοινού. Εὐτυχῶς χάρις εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Κωστῆ Τρυπάνη διενεργηθείσας συνεισφορὰς δὲν ἐστερήθησαν οὗτοι καὶ τοῦ ἐπιουσιοῦ ἄρτου.

Καὶ τώρα ποῖα ἔσεται ἡ λύσις τοῦ φρικώδους τούτου δράματος τοῦ διαδραματισθέντος ἐν τῷ 21ῷ αἰῶνι ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς πεπολιτισμένης Ἐυρώπης καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἠρωμένων στόλων αὐτῆς;

Τὴν λύσιν θὰ δώσῃ ἡ πρό τιμων ἡμερῶν ἐκ Κων)πόλεως ἀφικθεῖσα ἐνταῦθα στρατιωτικὴ ἐπιτροπὴ, ἣτις ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνεργεῖ ἀνακρίσεις.

Ἡ παραδειγματικὴ τιμωρία τῶν ἐνόχων, οὗς πρέπει ν' ἀναζητήσῃ εἰς τ' ἀνώτερα στρώματα τῆς Ὀθωμανικῆς ἐνταῦθα κοινωνίας καὶ ὄχι εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὄχλου, ὅστις ἐπῆρξεν ἀπλοῦν ὄργανον τῶν ἀνωτέρων του, αὐτὴ καὶ μόνη δύναται ἂν ὄχι ἐντελῶς νὰ ἐξαλείψῃ, τοῦλάχιστον νὰ ἐξασθενίσῃ τὸ σίγμα τοῦτο ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Νέας Τουρκίας, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Μουσουλμανικὸς ὄχλος εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ἀπολίτιστος καὶ ἄγριος καὶ ὅτι μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν δυστυχῶς ὀλίγων πολιτισμένων Νεοτούρκων, γενεαὶ ἀκόμη θὰ παρέλθωσιν ὅπως

οὔτος συγκαταλεχθῆ μεταξὺ τῶν πολιτισμένων λαῶν.

Μεθ' ὁπόσης ὁμως ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, χαράττουσα τὰς γραμμὰς ταύτας, προσθέτω ὅτι Ἕλληρικὸς οἶκος εὐρέθη καὶ πάλιν νὰ παράσχω τὴν ἀρωγὴν αὐτοῦ καὶ ν' ἀνοίξῃ τὰς θύρας του εἰς πάντας ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ θρησκευματος. Καὶ τιμῶν οὕτω τὸ Ἕλληρικὸν ὄνομα διαπρησῶς καὶ αὐθις κηρύξῃ ὅτι ὁ Ἕλληρ πανταχοῦ καὶ πάντοτε πρωτοστατεῖ εἰς τὸ ἔργον τῆς φιλανθρωπίας φύσει εὐγενῆς καὶ φιλόφρονος.

Ὁ φιλογενῆς οἶκος Τρυπάνη ὁ ἐπαξίως τὰ πρωτὰ φέρων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ὑπῆρξε σπουδαῖος ἀρωγὸς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ. Ἐν αὐτῷ ἐφιλοξενήθημεν ὑπὲρ τοὺς χιλίους πεντακοσίους ἐν δὲ τῷ εὐρυχώρῳ ἐργοστασίῳ αὐτῶν δέκα πέντε χιλ. Ἀρμένιοι εὗρον καταφύγιον, διασωθέντες ἅπαντες ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ μαινομένου ὄχλου.

Vous êtes la Providence même, ἔλεγεν εἰς τῶν Ἰησουϊτῶν, οἵτινες ἐφιλοξενήθησαν ἐν τῇ οἰκίᾳ Τρυπάνη μετὰ τὸν ἐμπρισμὸν τῆς σχολῆς των, πρὸς τὸν κ. Κωστῆν Τρυπάνην. *Dieu vous benira pour tout le bien que vous faites.* Καὶ ὄντως ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς εὐσπλαγγνία διετήρησε τὴν πολυτιμον ὑπαρξίν τοῦ κ. Κ. Τρυπάνη ἐν μέσῳ ὄλων τῶν κινδύνων, οὗς διέτρεξε διὰ τὴν σωτηρίαν πλείστον ἡμετέρων καὶ ξένων καὶ μάλιστα Ἀρμενίων. Καὶ παρέμεινεν ἐνταῦθα ὅτε πάντες φοβηθέντες ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν σφαγῶν ἐφυγαν, ἵνα σωθῶσι, καὶ παραμένει ἔτι ἀνηφῶν καὶ τὰ καύματα καὶ τὴν ἐνοκήφασαν ἐπιδημίαν καὶ τοὺς κόπους, εἰς οὗς καθέκαστην ὑποβάλλεται χάρις τῶν ἀτυχῶν θυμάτων, αὐτὰ ἀτειζοῦσι πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς Θεῖαν Πρόνοιαν. Δι' αὐτὸ καὶ δικαίως τὸν συνεχάρησαν πάντες οἱ ἐνταῦθα ξένοι κυβερνήται, ὁ δὲ τοῦ ἀμερικανικοῦ πολεμικοῦ κυβερνήτης καὶ τὴν φωτογραφίαν αὐτοῦ ἐξήτησεν, ὅπως δημοσιευθῇ εἰς τὰς ἀμερικανικὰς ἐφημερίδας κατ' ἀπαίτησιν αὐτῶν.

Καὶ παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ ὡς παρήγορος ἄγγελος ἢ ἀνταξία σύζυγος αὐτοῦ κυρία Ἰουλία Κ. Τρυπάνη, ἡ ἐξόχως τιμῶσα τὸ ἔνδοξον τῆς οἰκογενείας της ὄνομα, οὐδ' ἐπὶ μικρὸν στέρεσσα ν' ἀπομακρυνθῇ αὐτοῦ, ἐνισχύουσα καὶ βοηθοῦσα αὐτὸν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν φιλανθρωπικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Τοιοῦτοι ὁμογενεῖς τιμῶσιν ὄντως τὸ Ἕλληρικὸν ὄνομα ἐν τῇ ξένῃ καὶ δικαίως ἐπισπῶσι τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐπίσης Ἕλληγες ἰατροὶ ὡς ὁ κ. Δανηλίδης

καὶ Φανουρίδης καὶ Ἀτιθὶς κυρία ὡς νοσοκόμος ἐβροήθησαν τὴν σύζυγον τοῦ Ἄγγλου προξένου εἰς τὴν νοσηλείαν τῶν πληγωμένων κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ κινδύνου, εὐγενῶς ἀποσυρθέντες, ὅταν παρελθόντος τοῦ κινδύνου, προσῆλθον ὡς νοσοκόμοι αἱ ἐνταῦθα παραμένουσαι Ἀμερικανίδες ἱεραπόστολοι καὶ ἐκ τοῦ ἐν Μερσίνῃ καταπεύσαντος ἀγγλικῆς πολεμικοῦ οἱ Ἄγγλοι ἱατροί.

ΑΓΛΑΪΑ Φ. ΤΟΦΑΡΙΔΟΥ

Διευθύντρια τοῦ ἐν Ἀδύνοις Παρθενωγαγείου.

ΘΕΑΤΡΟΝ

Προχωρεῖ ἡ θεατρικὴ ἐποχὴ καὶ αἱ πρῶται τῶν πρωτοτύπων γίνονται ὀλονέν συχνότεραι. Ἄν κρίνωμεν ἀπὸ τὸν ἀτελειώτον κατάλογον τῶν ἀναγγελλομένων, εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἔχωμεν τρία καὶ τέσσαρα τὴν ἐβδομάδα, Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἡ ἐβδομαδιαία μας ἐπιθεώρησις θὰ περιορισθῇ εἰς αὐτάς. Θ' ἀφήσωμεν δηλαδὴ κατὰ μέρος τὰ ξένα ἔργα, τὰς μεταφράσεις, τοὺς θιάσους, τὴν ὀπερέτταν, τὴν κριτικὴν τῶν ἠθοποιῶν εἰς τοὺς διαφόρους γνωστούς καὶ ἀγνώστους ξένους ρόλους, — καὶ δὲν θὰ κάμωμεν λόγον εἰμὴ περὶ τῶν πρωτοτύπων, ὅσα θὰ διδῶνται εἰς τὸ διήγημα τῆς ἐβδομάδος.

Μία ὅπου τὰς φαιδρότερας θεατρικὰς ἐσπέρας ἦτο ἐκείνη, καθ' ἣν παρευρέθημεν εἰς τὸ «Σκαϊτίν-Ρίγκ». Ἡ νέα ἐπιθεώρησις τοῦ κ. Μωραϊτίνης ἔχει τρεῖς ἐκτενεῖς πράξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δευτέρα εἶνε ἡ ζωηρότερα, — εἰκοσιτρία ἄσματα, ἐκ τῶν ὁποίων χαρακτηριστικώτερα εἶνε τὸ ἄσμα τῶν ἱεροψαλτῶν τῆς ὀπερέττας καὶ τὸ «Μουντζουρούμ» τοῦ μικροῦ μέρτη, — καὶ ἀναριθμητοὺς σκηνάς, ἐκ τῶν ὁποίων δύσκολον θὰ ἦτο νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς τὰς ὠραιότερας.

Εἶνε γνωστὴ, ὡς ἐκφρασθεῖσα καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιστάσεις, ἡ ἰδιαιτέρα μας συμπάθεια πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ κ. Μωραϊτίνης. Εἶνε κατ' ἰδιόρρυθμον, πρωτότυπον, πολὺ δρασερόν, πολὺ ἀβίαστον, διαπρέπει δὲ κυρίως εἰς εἰς τὰ λεγόμενα ἀπρόοπτα, τὰ ὁποῖα εἶνε καὶ ἡ ἀριστοκρατικώτερα φάσις τῆς εὐφυΐας. Εἰς τὸ «Σκαϊτίν-Ρίγκ» τὸ πνεῦμα αὐτὸ κυριολεκτικῶς σπινθηρίζει, μὰς δίδει δε τοὺς τελειότερους ἴσως τύπους τοῦ ἀπρόοπτου. Θὰ φέρωμεν δύο μόνον παραδείγματα: Ὅταν εἰς τὸν Παυλάκην-Παντόπουλον ἀναγγέλλουν ὅτι ἐφευρέθη ἀνθρωποποιητικὴ μηχανὴ, περιχαρῆς καὶ ἐκπληκτος ὁ ἐπαρχιώτης ἀνακράζει:

— Ἄ!.. πηγαίνω κ' ἐγὼ νὰ παραγγείλω .. τὸν πατέρα μου!

Καθεὶς θὰ ἐπερίμενε νὰ παραγγείλῃ κανένα ἀρσενικὸ παιδί ἢ τὸ πολὺ-πολὺ κανένα εὐμορφὸ κορίτσι... Ἄλλ' ὁ αἰφνίδιος αὐτὸς πόθος τοῦ γηραιοῦ ὄρφανου, ἐνθυμηθέντος τὸν πατέρα του διὰ τὸν ἀναπληρώσῃ, εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κανεὶς βέβαια δὲν περιμένει, τὸ καὶ αὐτὸ ἀπρόοπτον, τὸ ὁποῖον μὰς κάμνει νὰ γελῶμεν πολὺ, ἀκριβῶς διότι εἶνε ὀρθον καὶ λογικόν. Ἄν ὑπῆρχε τῶντι μηχανὴ κατασκευῆς ἀνθρώπων κατὰ βούλησιν καὶ παραγγείλαν, τὸ φρονιμώτερον δὲν θὰ ἦτο νὰ πα-

ραγγείλῃ κανεὶς τὸν πατέρα του, ἂν ὁ μακαρίτης ἦτο μάλιστα πλούσιος καὶ φιλόστοργος...

Μετ' ὀλίγον ὁ Παυλάκης-Παντόπουλος ἐρωτᾷ ἂν ἡ ἰδία μηχανὴ κάμνῃ καὶ ἐπισκευὰς.

— Πρωτῶ, λέγει, γιὰτὶ ἔχω μιὰ πεθερὰ λιγάκι τριμμένη... Ἄν μποροῦσαν νὰ μοῦ τῆ γυρίσουν, τὸ μέσα-ἔξω.

Γελῶμεν καὶ μὲ τὴν εὐφυολογίαν αὐτὴν Ἄλλ' εἶνε διαφορετικοῦ τύπου, συνηθεστέρου καὶ εὐκολωτέρου. Εἶνε ἀπὸ ἐκεῖνας ποὺ κάμνουν ὅλοι. Ἐνῶ ἐκεῖνας ποὺ κάμνει ὁ κ. Μωραϊτίνης ὀλίγοι τὰς κάμνουν. Καὶ εἰς δεύτερον παράδειγμα θὰ μὰς χρησιμεύσῃ ἡ σειρά τῶν ἀπρόοπτων, τὰ ὁποῖα παρασκευάζει ἡ ὠραιότητα ἐκείνη σκηρικὴ τῆς νομαντείας.

Ὁ Παυλάκης — Παντόπουλος, ὑπνωτισμένους δῆθεν μαντεύει.

— Τί κρατῶ στὸ χάρι μου;

Καὶ ὁ νομάντις αἰφνιδίως.

— Γιὰ νὰ τὸ ἰδῶ;

Τὸ βλέπει καὶ ἀπαντᾷ θριαμβευτικῶς.

— Ταμπακιέρα!

— Τί ἔχει μέσα;

— Τσιγάρα.

— Μπράβω! Καὶ πόσα ἔχει;

— Καὶ πόσα χωρεῖ;

— Δώδεκα.

— Καὶ πόσα ἐκάπνισες;

— Ἐξή!

— Ἐ! ἔχει ἔξη!

Ὅταν ὅμως προτῆτερα ὁ Παυλάκης-Παντόπουλος, διὰ νὰ κοιμηθῇ ἓνα βουλευτὴν, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπνωτίζεται μὲ κανένα τρόπον, ἀναφωνεῖ: «Κύριοι, ἀρχεται ἡ συνεδρίασις!» — ὁ βουλευτὴς πίπτει ξερός, οἱ θεαταὶ ἐκκραδίζονται ἀπὸ τὰ γέλοια, ἀλλ' ἡ εὐφυολογία δὲν εἶνε χαρακτηριστικὴ τοῦ κ. Μωραϊτίνης. Εἶνε κοινή. Ὑπάρχουν καὶ κοινὰ εἰς τὴν τρίπρακτον ἐπιθεώρησιν. Ἀλλὰ τὰ σπάνια, τὰ ἰδιόρρυθμα, τὰ χαρακτηριστικὰ, τὰ γλησίως μωραϊτίνεια εἶνε περισσώτερα καὶ ὠραιότερα. Καὶ κυριαρχοῦν καὶ σώζουν Ἡμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι σπανίως εἶδαμεν, ὄχι πλέον Ἐπιθεώρησιν ἀλλ' ἐν γένει ἔργον μετ' ἄσμάτων, ἔχον εὐρυστέραν π ρ ὁ ζ α ν.

Ὅσον διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἄσμάτων, — ἐκ τῶν ὁποίων μερικὰ τὰ ἠθέλαμεν κωμικώτερα, καταλληλότερα δι' ἐπιθεώρησιν, — καὶ ὅσον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, — ἡ ὁποία ἡμποροῦσε νὰ ἦτο τεχνικώτερα ὑποκριτικῶς καὶ πλουσιώτερα σκηρικῶς, — δι' αὐτὰ βεβαίως δὲν εὐθύνεται ὁ πνευματώδης συγγραφεὺς. Ἐν τούτοις θὰ διατυπώσωμεν μίαν παρατήρησιν καὶ ὡς εὐχὴν διὰ τὸ μέλλον: Διατί οἱ συγγραφεῖς τῶν Ἐπιθεωρήσεων νὰ δεσμεύουν πάντοτε ὡς κομπερ τὸν καλλίτερον ἠθοποιὸν καὶ νὰ τὸν καταδικάζουν νὰ μὴ κάμνῃ σχεδὸν τίποτε; Ἀντὶ τοῦ πολυτίμου κ. Παντοπούλου π. χ. δὲν ἡμποροῦσε νὰ κάμῃ τὸν Παυλάκην εἰς ἄλλος, ὁ δὲ Παντόπουλος νὰ παρουσιάσῃ εἰς δύο-τρεις τύπους. τῆς ἰδιοφυΐας τοῦ χρησιμοποιουμένης οὕτω πολὺ καλλίτερα; Τὸ ὅσον δὲ εἰς τὸ «Σκαϊτίν-Ρίγκ» κανεὶς σχεδὸν ἠθοποιὸς δὲν παρουσιάζει, ἐκτὸς τῆς μικρᾶς Φιλίπιδου, ἡ ὁποία κάμνει τελειῶς τὸν μικρὸν μέρτην. Εἶνε ἴσως τὸ μόνον ἀξιοσημείωτον ὑπὸ ἔσπιν ἠθοποιίας, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ τρίπρακτος ἐπιθεώρησις. Οἱ ἄλλοι κάμνουν ἀπλῶς εὐμορφὰ τὰ μέρη τῶν ἄλλ' ἂν τὸ ἔργον δὲν ἦτο τόσο ἐξυπνον, ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ ἔκκαμνε τὸν κόσμον νὰ γελᾷ καὶ νὰ εὐχαριστῆθῇ τόσο.

* Ἄν τεθῆ ὡς μέτρον καὶ ὡς γνώμων ὁ ἀριθμὸς τῶν παραστάσεων, ἀφεύκτως ὁ κ. Περσιιάδης εἶνε ὁ μεγαλύτερος Ἕλλην δραματικός. Ἡ «Σκλάβά» του, ἡ «Ἐσμέ» του καὶ πρὸ πάντων ἡ «Γκόλφω» του — δράματα ὅλα — ἐβριάμβευσαν παρασταθέντα πλέον ἢ ἑκατὸν φορές τὸ καθέν. Νομίζομεν μάλιστα ὅτι ἡ «Γκόλφω» ὑπερέβη καὶ τὴν διακοσιοστὴν. Καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τὰ ἔργα τοῦ κ. Περσιιάδου εἶνε δημοφιλέστατα. Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀνατολῆς μάλιστα τὰ λατρεύουν καὶ δὲν ἀναγνωρίζουν πρωταγωνίστριαν πρὶν τὴν θαυμάσουν ὡς Γκόλφω ἢ ὡς Σκλάβαν. Μὲ τόσῳ μεγάλῃ ἐπιτυχίαν, πρὸ πολλοῦ ὁ πτωχὸς ποιητὴς θὰ ἦτο πλούσιος, ἂν οἱ θιασάρχαι, οἱ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν λεηλατοῦντες τὸ δραματολόγιόν του, δὲν τοῦ ἔτρωγαν τὰ ποσοστά.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ δὲν εἶνε ἀνεξήγητος. Ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς δραματικούς συγγραφεῖς, ἀναμφιβόλως ὁ κ. Περσιιάδης εἶνε ὁ καλλίτερος καὶ ὁ συστηματικώτερος. Ἡ φύσις τοῦ ἐχάρισε μεγάλα δραματικὰ χαρίσματα, καὶ ὡς εἶνε ἀφωσιωμένος εἰς τὴν τέχνην του ἀποκλειστικῶς, τὰ καλλιεργεῖ καὶ τὰ χρησιμοποιεῖ θαυμασίως. Μόνον δράματα κάμνει — τίποτε ἄλλο. Καὶ ὄχι γρήγορα, βιαστικά, σπασμωδικά. Ἀργά-ἀργά, ἤσυχα, μετὰ μελέτην. Κανένα συγγραφεὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν γνωρίζομεν ποῦ νὰ ἐργάζεται μετὰ τὴν μέθοδον τοῦ κ. Περσιιάδου. Καὶ ἴσως δι' αὐτό, μόνον δι' αὐτό, δὲν γνωρίζομεν καὶ κανένα ἄλλον, ποῦ νὰ ἐπιτυχῆσθῃ ὅσον ὁ κ. Περσιιάδης. Πιθανὸν καὶ ἄλλοι νὰ ἐγεννήθησαν δραματικοὶ ποιηταὶ ὅσον αὐτός· ἀλλὰ διασκορπισαντες τὰς δυνάμεις των, κυνηγήσαντες πολλὰ, ἔχασαν κ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύναντο νὰ φθάσουν.

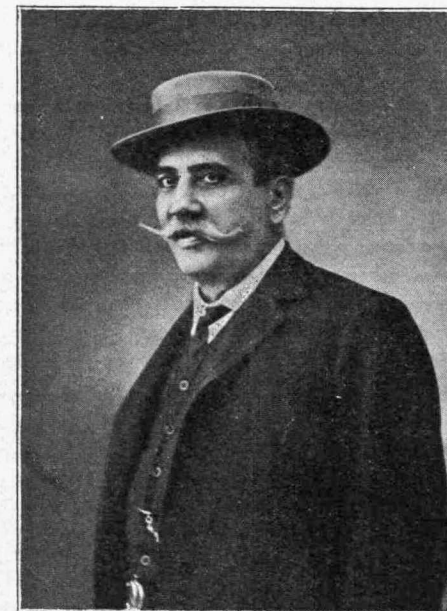
Βεβαίως οἱ ἔχοντες ἀνωτέραν κάπως τὴν αἰσθησιν καὶ τὴν ἀντιληψὶν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἰκανοποιηθῶν μετὰ τὰ δράματα τοῦ κ. Περσιιάδου. Εἴπομεν ὅτι ὁ ποιητὴς εἶνε λαϊκός. Οἱ στίχοι του εὐμορφοί, δρασεροί, — μερικοὶ μάλιστα εἰς τὸν μαγεμένον Βοσκὸν — ἐνθυμίζουσι τοὺς ὠραιότερους τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, — ἀλλ' ὄχι καὶ περίτεχνοι, ὄχι ἀριστοκρατικοί. Αἱ ἰδέαι του ὑψηλαί, θετικαί, νοικοκυρευόμεναι, ὑψηλαί, κάποτε, ἂν θέλετε, καὶ ποιητικαί, ἀλλὰ διόλου λεπταί, διόλου ἀπεσταγμέναι, καὶ πολὺ ὀλίγον πρωτότυποι ἢ νεωτεριστικά. Τὰ αἰσθήματά του ἀνθρώπινα, φυσικά, μεγάλα κάποτε, ἀλλὰ στοιχειώδη, στερεότυπα, ὄχι πολυσύνθετα, διόλου βαθειά. Καὶ οἱ ἀνθρωποὶ του, ἀνθρωποὶ κοινοί, χονδροκομμένοι, δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἰδιαιτερον, τὸ λεπτεπίλεπτον, τὸ βλαβῆς ἀνθρώπινον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐνδιέφερε καὶ θὰ συνεκλόνιζε τοὺς ἐκλεκτοτέρους.

(Ἀπὸ τὰς «Ἀθήνας»)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Νέον ἔργον τῆς ἐβδομάδος αὐτῆς εἶναι καὶ τὰ Νέα Παναθήνια τοῦ 1909, τὰ ὁποῖα ἐπεριμένοντο μετὰ τὴν ἀνυπομονησίαν καὶ τὰ ὁποῖα συνεκέντρωσαν εἰς τὴν πρώτην των τὸ ἐκλεκτότερον κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν. Ἦτον ἡ περισσώτερον πολυκόσμος καὶ chic πρώτη τῆς θεατρικῆς περιόδου, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἡ πλέον δύσκολος πρὸς ἰκανοποίησιν. Ὡς πρὸς τὰς κρίσεις αἱ γυνῶμαι διηρέθησαν.

Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τὰς ἐφετεῖνὰ Παναθήνια ὑπολείπονται τῶν περυσινῶν. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν κυριῶν καὶ τὴν ἰδικὴν μου τὰ ἐφετεῖνὰ Παναθήνια εἶναι λεπτότερα καὶ εὐγενικώτερα ἀπὸ τὰ περυσινά. Πρωτίστως ὑπὸ αἰσθητικὴν ἔσπιν δὲν ἡμποροῦν καὶ νὰ συγκριθοῦν. Ὡς ἐνδύματα, ὡς κομψότης, ὡς πλοῦ-

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

συγγραφεὺς τῶν Παναθηναίων.

τος, καλλιτεχνικῶς, εἶναι κατὰ πᾶσαν πλησίαν τὸ θέατρον τοῦ Chatelet εἰς τὸ Παρίσι.

Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη θαυμασία Βακχίς μέσα εἰς τὰ σταφύλια καὶ τὰ κλιματόφυλλα τῆς ἐνδομασίας τῆς, ὡς ἔλεγχος δὲ χαριτωμένο ἀγοράκι. Κανεὶς δὲν θὰ ἀνεγνώριζε τὴν ταπεινὴν καὶ ἀγνήν Στέλλαν Βιολλάντη ποῦ πεθαίνει γιὰ τὸν ἰδανικώτερον ἔρωτα, εἰς τὴν σταφίδα, τὴν γλυκεῖαν αὐτὴν μαυρομμάτια τῶν Παναθηναίων. Τὰ δένδρα τῆς ἰδοῦ Σταδίου ἦσαν ἐπίσης ὠραιότατα, ἡ Γαβριλίδου ἔξοχος ὡς πάντοτε καὶ ὁ Νικολέττος Σαγιῶρ, ὅταν μετὰ τὸ σπάσιμον τοῦ ποιοῦ τοῦ τραγουδεῖ τὸ eri tu εἶναι ἀμίμητος ὡς πάντοτε. Τὸ ἔργον τελειώνει μετὰ ἓνα θεαματικώτατον χορὸν μετεμφευσμένων κεφαλῶν καὶ τὰ Παναθήνια χειροκροτοῦνται δι' ἕκτην σήμερον φορᾶν, ἀπὸ θέατρο γεμάτου καὶ ἐνθουσιασμένου. Ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ συνοψίσῃ τὴν κριτικὴν του μετὰ τὰ ὀλίγα αὐτὰ λόγια:

Τὰ Παναθήνια εἶναι προωρισμένα νὰ ζήσουν καὶ θὰ ζήσουν.

Υ. Γ. Διὰ τὴν Χειραφῆτησιν τοῦ Σουρῆ εἰς τὸ ἐπόμεινον τεύχος.

Κυρία

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Τὰ ὀπωρικά ὡς καὶ τὰ σαλατικά ἐν γενεὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν δόξαν των. Τὸ καλοκαίρι οἱ ἀνθρωποὶ ἔπρεπε νὰ γίνωνται χορτοφάγοι καὶ ὀπωροφάγοι, ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅμως ὅρον ὅπου ὑπάρχει καὶ ὑπόνοια μόνον ἐπιδημικῶν νοσημάτων χόρτα καὶ ὀπωρικά νὰ τρώγονται βρασμένα. Καὶ διὰ μὲν τὰ

χόρτα τὰ τρώγομεν εἴτε ὡς σαλάτες βραστές, εἴτε ὡς γιαχνιά, εἴτε ὡς ζωτέ, εἴτε ὡς ὀμελέτες: Τὰ δὲ φρούτα ὡς κομπόστες, μαρμελάτες καὶ γλυκὰ διάφορα.

Μία καλὴ νοικοκυρὰ ἤμπορεῖ βεβαίως νὰ κατασκευάσῃ σειρὰν ὀλόκληρον γευμάτων, μὲ ἐλαχίστην χρῆσιν κρέατος διὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Ἡ αὐγοφαγία καὶ ἡ γαλακτοφαγία εἶναι ἐπίσης θρεπτικά, ὅσον καὶ ἡ κρεωφαγία, χωρὶς ὅμως τὰς φαρμακερὰς τοξίνας ποὺ μεταδίδει ἡ μεγάλη χρῆσις τοῦ κρέατος εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὄργανισμόν.

Τὰ αὐτὰ αἴφνης τώρα εἰς ὀμελέτες μὲ ὅλα τὰ λαχανικά τῆς ἐποχῆς εἶναι πᾶντα ὠραῖα, ἐλαφρὰ καὶ θρεπτικά. Κολοκυθάκια, μελιτζάνες, μπάμιες ἢ ντομάτες, ψημένα μὲ βούτυρο καὶ ἔπειτα ἀνακατωμένα μὲ αὐγά, καθαυτὸ τὸ σφουγγάτο τῶν μητέρων μας εἶναι πιάτο ἔκτακτο. Ἐπειτα αὐτὰ τὰ ἴδια χορταρικά ὡς εἶδος μουσακᾶ χωρὶς κρέας, μὲ πάτους ἀπὸ τυρὶ παρμεζάνα καὶ γαλέτα καὶ ντομάτα σάλτσα καὶ μίαν σάλτσαν ἀπὸ πάνω παχειὰ bechamel εἶναι φαγητὰ ὀρεκτικά καὶ πολὺ ὑγιεινά.

Μελιτζάνες à la milanaise. Τῆς κόβετε φέτες, τῆς τηγανίζετε μὲ βούτυρο, τῆς βάζετε πάτους, πάτους μὲ τυρὶ παρμεζάνα, ντομάτα σάλτσα ψημένη μὲ βούτυρο καὶ μαϊντανὸ καὶ γαλέτα τριμμένη καὶ τῆς στέλλετε εἰς τὸν φούρνο. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ τὰ κολοκυθάκια.

Μελιτζάνες ὀρεκτικῆς. Τῆς τηγανίζετε φέτες, τῆς κόπτετε ἔπειτα στενὰς λουρίδες καὶ τὸ λάδι ποὺ ἐτηγανίσθησαν κάνετε μίαν σάλτσα μαρινάτη, μὲ ἀλεύρι, ὀλίγο σκόρδο, δεινρολίβανο, ξύδι, κάπαρι, σέλινο τουρσί. Βάζετε σὲ βαθουλὸ δοχεῖον τῆς μελιτζάνες, ἂν ἔχετε καὶ ὀλίγη ντομάτα σάλτσα ψη-

μένη καὶ ἀπὸ πάνω τῆς περιχύνετε μὲ τὴ μαρινάτα σας. Βαστοῦν τρεῖς τέσσαρες ἡμέρες.

Μελιτζάνες σαλάτα. Τῆς στέλλετε εἰς τὸν φούρνο ὀλόκληρες νὰ ψηθοῦν. Ἄμα τῆς φέρον, ἀφαιρεῖτε τὸ ἐξωτερικὸ φλοῦδι, τῆς λυώνετε μέσα εἰς τὸ γουδί, ἔχετε καλὴ σκορδαλιά, τῆς ἀνακατόνετε καὶ τῆς σερβίρετε.

Μαρμελάτα ποτπουρί. Πλύνετε καὶ καθαρίζετε ἀνὰ μίαν ὀκτὸν βερύκοκα, ροδάκινα, βύσσινα, δαμάσκινα, ἀχλάδια, καὶ δύο πορτοκάλια. Εἰς τῆς πέντε ὀκ. τὰ φρούτα βάζετε τρεῖς ὀκ. ζάχαρι ὀλίγα γαρύφαλα δύο ποτήρια νερὸ καὶ ἓνα φύλλο ἀμπαρόριζα. Τὰ ἀφίνετε νὰ βράσουν, ἕως ποῦ νὰ λυώσουν τὰ φρούτα. Τὰ βγάζετε τὰ ζυμόνετε καὶ τὰ περνᾶτε ἀπὸ χονδρὸ τρυπητό. Προσθέτετε τότε δύο ποτήρια καλὸ γλυκὸ κρασί ἢ καὶ μπρούσκο, ἢ Champagne καὶ ἓνα φλιτζάνι κονιάκ δένετε τὴν μαρμελάτα σας καλὰ καὶ τὴν θάζετε εἰς βάζα πήλινα. Τὴν ἀνοίγετε μετὰ ἓνα μῆνα εἶναι θαυμασία.

Ποτὸν βυσσίνου. Πλύνετε τὰ βύσσινα καὶ τὰ βάζετε μέσα εἰς πλατύστομες φιάλες μὲ τοὺς μίσχους των καὶ μὲ ἴσην δόσιν ζάχαρι. Τὰ ἀφίνετε εἰς τὸν ἥλιο τρεῖς τέσσαρες ἡμέρες. Ἐπειτα γεμίζετε τῆς φιάλες μὲ κονιάκ καλὸ ἢ μὲ οἶνόπνευμα. Τὰ σκεπάζετε ἐρμητικῶς καὶ τὰ ἀνοίγετε μετὰ ἓνα μῆνα ἢ καὶ ἀργότερον.

Λικὸρ βυσσίνου. Βάζετε τὰ βύσσινα πλυμένα καὶ καθαρισμένα ἀπὸ τοὺς μίσχους των καὶ ἀπὸ τὰ κουκούτσια, τὰ ὅποια σκεπάζετε μέσα εἰς πλατύστομες φιάλες. Τὰ σκεπάζετε μὲ ζάχαρι καὶ τὰ ἀφίνετε τρεῖς τέσσαρες ἡμέρες. Ὄταν λυώσουν καλὰ καὶ συσσωματωθοῦν τὰ περνᾶτε ἀπὸ καθαρὸ πανί καὶ προσθέτετε ἴσην δόσιν οἶνόπνευμα ἢ κονιάκ.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ

Συνάλλαγμα.—Πιστωτικά ἐπιστολαί.—Εἰσπράξεις.—Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ χρεωγράφων.— Ἀγραπωλησίαι χρεωγράφων.—Προεξοφλήσεις.—Φύλαξις χρεωγράφων καὶ τιμαλφῶν.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ 5,000 ΔΡ.

4 0/0 εἰς ἀ'. ζήτησιν. — 5 0/0 ἐν ἔτος.

Τόκοι καταθέσεων :

Διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας εἰς πρώτην ζήτησιν	3 1/2 0/0	ἐτησίως
» » » μετὰ τρεῖς μῆνας	4 0/0	»
» » » μετὰ ἕξ μῆνας	4 1/4 0/0	»
» » » μετὰ ἐν ἔτος	4 1/2 0/0	»
» » » μετὰ δύο ἔτη	5 0/0	»
» » » μετὰ τρία ἔτη καὶ ἄνω	5 1/2 0/0	»
» » εἰς χρυσὸν 1/2 0/0 ὀλιγώτερον.		

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

1) Εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή ἐμπορευμάτων ἐπὶ προμηθεῖα.—2) Γενικὸν Πρακτορεῖον Γαλλικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρίας ΦΟΙΝΙΕ Πυρὸς καὶ Ζωῆς.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ

1) Εἰσπράξεις ἐνοικίων.—2) Διιχειρίσεις περιουσιῶν.—3) Ἐκτέλεσις διαθηκῶν.—4) Γνωμοδοτήσεις καὶ συντάξεις συμβολαίων.